

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Nr. 25
Birželis-June 18, 1953
Cleveland, Ohio

Didžioji šventė Washingtonė

Prieš 700 metų per Lietuvą aidėjo džiaugsminga žinia: Didysis Lietuvos Kunigaikštis Mindaugas vainikuojamas karališku vainiku! Iš visų plačiosios Lietuvos kraštų, per milžiniškus ir sunkiai praeinamus miškus, visais keliais bei kečiais, keliai didžiūnai bei paprasti žmonės į Liškiavą, ano meto suvienytos Lietuvos sostinę, pasveikinti galingą valdovą...

Lietuvių Tautinės Sąjungos šaukliai, nūdien kviečia visus šiaurės Amerikos geros valios tautiečius, birželio 20 ir 21 dienomis, keliauti į Washingtoną, į JAV sostinę, kad po svetimu dangum pagerbtų Lietuvos vienytojo bei valstybės kūrėjo, Karaliaus Mindaugo karūnavimo prisiminimą. Tomis dienomis aidės Washingtonė lietuviškoji daina ir muzika, žiūrovų žvilgsniai kryps į lietuviškos dailės kūrinius, svetimieji susipažins su Lietuvos praeities didybe bei nūdienių lietuvių dvasinės kultūros turtais...

"Lietuva" nustelbs visus kitus birželio 20 dienos įvykius. Žinomų amerikiečių komitetas, prysaky su viceprezidentu Nixon'u, kaip garbės pirmininku, tą vakarą globos lietuvių meno ir muzikos festivalį. Lietuva, atidavusi savo duoklę Vakarų civilizacijai, minės savo valstybės įkūrimo 700 metų sukaktį...

Taip rašo Washingtono Times Herald. Taip rašo ir kiti pasaulio politikos sostinės, Washingtono, dienraščiai. Jau tūlas laikas kai Washingtono laikraščiai puslapiuose beveik kasdieną spausdinami pranešimai apie didžiąją lietuvių šventę.

Washingtonė šiuo metu vyksta Karaliaus Mindaugo šventės ruošos baigiamieji darbai. Washingtonė dažnai matomi advokatas A. L. Lapinskas — Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas ir advokatas Antanas Ols, Chicago Sanitarinio Distrikto prezidentas, šio įvykio svarbiausias organizatorius.

Šventės reikalu vyksta dažni pasitarimai pas Lietuvos ministrą. Povilą Žadeikį.

Prieš savaitę ten įvyko adv. Olio iniciatyva suaukta Washingtono spaudos konferencija, kurioje dalyvavo net per 40 laikraštinių bei spaudos fotografų. Spaudos žmonės buvo suapžindinti su Karaliaus Mindaugo šventės reikšme. Ta pačia proga jie buvo plačiai supažindinti ir su dabartine Lietuvių tautos tragedija. Sekančią dieną po konferencijos pasirodė rašiniai apie būsimą šventę ne tik Washingtono, bet ir kitų didmiesčių spaudos puslapiuose. Korespondentai tą žinią greit paskleidė po visą šiaurės Amerikos kraštą...

Šventės organizatoriai kviečia pasitarimams ir meniškosios programos dalies vadovus. Šiuo metu Washingtonė "reziduoją" dailininkas prof. Vytautas K. Jonynas. Jis tvarko Lietuvių Dailės Parodą. Paroda ruošiamą tam pačiam Statler Hotel, kur įvyks ir visos šventės minėjimas. Prieš kelias dienas Washingtonė lankėsi ir muzikas Alfonso Mikulskis, "Ciurlionio" ansamblio vadovas, šventės organizatorių iškvietas pasitarimui dėl muzikinės dalies programos bei susipažinimui su koncertų vietomis. Jis taip pat dalyvavo minėtam Washingtono spaudos atstovų konferencijoje pas Ministrą Povilą Žadeikį. Ta proga jis susipažino ir su įtakingais amerikiečių spaudos darbininkais. Ta pažintis neabejojusiai bus naudinga ateityje vykdančiam "Ciurlionio" koncertines išnimas.

"Būdamas Washingtonė su adv. Antanu Olu aptarėme ir sutarėme muzikinės programos dalį. Mūsų programa susidės iš trijų dalių: a) banketo metu, b) Katedroje laike pamaldų ir c) sekmadienio koncerto. Banketo koncertas susidės iš šių kūrinių: JAV ir Lietuvos himnai, kuriuos išpildys "Ciurlionio" mišrus (Perkelta į 2 psl.)

Meškerės stambioms žuvims

Meškerės stambioms žuvims. Rytinės Vokietijos komunistų ("Socialistinės Vienybės") partijos politbiuras viešai prispazino, kad "buvo padaryta klaidų", kurias dabar norima atitaisyti. Tuo būdu žmonių gyvenimas Rytinėje Vokietijoje pagerės...

Nuo šiol jau žadama ne tik nebespausti privatinį ūkį, bet juos net gi remti. Mokesčių rinkimas būsias palengvintas ir būsimos teikiamos paskolos privatiems pirkliams bei verslininkams. Vakarus pabėgusieji kviečiami grįžti: jiems ne tik žadama viską atleisti, bet ir grąžinti visą jų konfiskuotą nuosavybę, leisti toliau verstis tuo pačiu užsiėmimu, kaip anksčiau, be jokių priekaištų dėl pabėgimo. Keliavimas ne tik pačioje Rytinėje zonoje, bet ir į Vakarų Vokietiją bei į jos, būsimą labai palengvintas: giminės galės lankyti vieni kitus. Pagaliau paskelbta "taikos sutartis" ir su Evangelikų Bažnyčia: ji daugiau nebebusianti persekiojama, nubaustiems dvasininkams bus leista būti sumaniškesniems, evangelikų jaunimo organizacija nebebusianti varžoma, jos nariai, už priklausymą prie tos organizacijos išvartę iš mokyklų, galės vėl į mokyklas grįžti.

Ypač daug dėmesio kreipama į pabėgusius. Net gi "buožems", t. y. stambesniems žemės savininkams, jei tik jie sugrįž, žadama grąžinti visą žemę ir suteikti paskolų, kad jie galėtų pradėti ūkininkauti, o tokiais (retais!) atvejais, kur nebebūsi galima sugrąžinti paimtos žemės, jie būsia pilnai atlyginti už nusavintą turtą.

Tuo pačiu metu Austrijoje taip pat panaikinta susisiekimo kontrolė tarp sovietinės ir vakarinės zonos. Tiesa, tas panaikinimas kiek įtartinas. Girdi, "kartais" gali būti tikrinami dokumentai ir daromos kratos automobiliuose ar kitose susisiekimo priemonėse tikslu patikrinti, ar nevežama ginklų... Niekas nėra tikras, kuo toks patikrinimas gali pasibaigti.

Taip pat ir diplomatinis santykių srityje su Austrija Maskva staiga pareiškė norinti užmegzti juos normalius ir siunčianti ambasadorių.

Tai vis naujos meškerės stambioms žuvims, kurių laukiama susirinkiant Bernuoduose. Tai, greičiausiai daroma "karo kurstytojui" Churchillui toje konferencijoje paremti, kad jis galėtų pasakyti: "Matot, ar aš nesakiau, kad bolševikai ateina į protą ir virsta angelais! Nedarykim ir nesakykim nieko, kas juos nuo to mielo pasikeitimo nubaidytų!"

Churchillio pozicijoms dar labiau sustiprinti, Maskva staiga sustabdė jau gerokai pavarytus darbus Ruegeho saloje (tiesiai į šiaurę nuo Berlyno, priešais Švedijos pietinę dalį), kur buvo užsiimta statyti didžiausią (dar Hitlerio svajota) karo laivyno bazę. Gal pritrūko "kvapo" tai statybai, bet sustabdoma tokiu laiku, kada labai patogų tą išnaudoti, kaip taikungumo įrodymą.

PREZIDENTO ŽODIS PABALTIEČIAMS

Birželio įvykių minėjimo susirinkimui New Yorke Prezidentas Eisenhoweris atsiuntė originaliai pasirašytą tokį laiską:

Priimkite mano šilčiausius ir pilnus užuojautos sveikinimus proga jūsų susirinkimo paminėti tragiškiems 1940 ir 1941 metų įvykiams, kada Sovietų Sąjunga, sulaužydama iškilmingą pasižadėjimą sutartyje, užgrobė Baltijos respubliką, Estijos, Latvijos ir Lietuvos, kontrolę ir tada, nelegaliai įjungusi tuos kraštus į Sovietų Sąjungą, emė deportuoti ir likviduoti daugybę milijonų žmonių. Tos agresijos ir teroro neteisės paliko gilų įspūdį Amerikos žmonėms. Jis atspindi mūsų pastovioje politikoje, tęsiančioje nepriklausomą Pabaltijo respublikų diplomatiją atstovų pripažinimą, ir mūsų puoselėjamoje viltyje, kad tie kraštai vėl gyvens laisvi.

Nuoširdžiai
Dwight D. Eisenhower

VILTIES NAMAI

Vilties namams savo auką atsiuntė:
Kriščiukaitis K., Boston \$5.00
Shaw John, Brooklyn 5.00
Varneckas Vl., Waterbury 5.00
Noakas E. Dr. Ozone Park 5.00
Vyšniauskas K. Dr., Canton 5.00
Juodis Aldona, Cleveland 2.00
Pugher Vincas, Cleveland 2.00
Butch Walter, Homestead 5.00
Abelkis P., Chicago 1.00
Charzauskas Stepanija, Chicago 5.00

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties Draugiją pastaruoju metu įstojo:
Kriščiukaitis K., Boston \$10.00
Noakas E., Ozone Park \$10.00
Mes kviečiame bendraminčius ir Dirvos skaitytojus stoti į Vilties Draugiją ir savo įnašu remti tautinę spaudą.

Taip atrodė vakarinio Clevelando gatvės, pražūzus stipriai audrai, kuri padarė virš \$50,000,000 nuostolių.

Prancūzijos negalavimai

DIDŽIAUSIA NELAIMĖ — PARTINIS SUSISKALDYMAS. — DAR BLOGIAU — PARTIJOSE NĖRA DRAUSMĖS. — VYRIAUSYBĖ BEMATANT SUKLUMPA, KAI PALIECIAMI KISENIAUS REIKALAI... — KRIZĖ ASTRINA INDOKINIJOS KARAS IR NESUTARIMAI DEL UŽSIENIŲ POLITIKOS

Korespondencija iš Europos

Kol ši korespondencija pasiekia "Dirvos" skiltis, galimas dalykas, kad Prancūzijos vyriausybės krizė jau bus laimingai pasibaigusi. Bet lygiu būdu nebūtų nieko nepaprasto, jeigu iki to laiko būtų nuversta dar viena vyriausybė. Per aštuonerius metus, kaip galioja esamoji valstybės konstitucija, Prancūzijoje prie valdžios vairo išbuvo jau 17 vyriausybių, kurių viena išilgai tik tris dienas... Tai buvo radikalo Queuille vyriausybė. Bet tas pats Queuille laiko ir kitokį rekordą. Prieš tą jo nesėkmę buvusi jo valdžia sugrįžo išilgai tik net su viršum išstius metus. Tai jau Prancūzijoje seniai bemaitytas įvykis!

ATSTOVŲ ROMŲ PIRM. J. W. MARTIN ATSAKO Į JURNALISTŲ SAJUNGOS TELEGRAMĄ

Žurnalistų Sąjungos pirmininkas V. Rastenis praėjusį ketvirtadienį išsiuntė tokio turinio telegramas, adresuotą Atstovų Rūmų pirmininkui J. W. Martin ir Darbų Tvarkos Komiteto pirmininkui Leo E. Allen: "Daugiau kaip trijų dešimčių lietuviškų laikraščių redaktoriai ir bendradarbiai susirūpinę laukia Jūsų akcijos dėl Rūmų rezolucijos 231, kurią yra patiekęs kongresmanas Kersten.

Lietuviai, kaip ir latviai bei estai, kaip tik rengiasi minėti, tryliką sukaktį nuo įvykių, kada jų kraštų nepriklausomybė jėga ir klasta buvo užgniausta. Jungtinės Amerikos Valstybės yra vienintelė tų žmonių viltis. Tos vilties palaikymo galimybė dabar Jūsų rankose. Leiskite pranešti gerą naujieną, leiskite pasakyti jiems, kad jų viltis netuščia. O išistos tos tautos bus dėkingos amžinai."

Į žurnalistų Sąjungos pirmininko V. Rastenio telegramą J. W. Martin atsakė tokiu raštu: "Aš turiu Jūsų telegramą dėl vadinamos Kersteno rezolucijos, kuri yra Darbų Tvarkos Komiteto. Jūsų pažiūros yra naudingos sprendžiant tą reikalą. Ir man bus malonu aptarti su Komiteto nariais. Su maloniausia pagarba aš esu nuoširdžiai Jūsų."

Šia proga mes norime dar kartą priminti visiems lietuviams, kad visi dėtume pastangas, jog Kersteno rezolucija būtų pravesta, Lietuvos okupacijos aplinkybės oficialiai išstirtos ir sovietinė klasta iškelta.

Prieš pirmąjį pasaulinį karą apie Turkiją buvo sakoma, kad tai esąs Europos liginis. Gegužės mėn. pabaigoje žinomam prancūzų politikui Paul Reynaud buvo pavesta sudaryti naują vyriausybę, tačiau jis negavo parlamento daugumos. Jis išdėstė savo valdymo programą ir tą progą apibūdino nūdienę Prancūziją kaip Europos liginę. Toks išsireiškimas prancūzų ausims nėra per daug malonus, tačiau jis vaizdžiai nusako liūdną tikrovę.

Kažkoks prancūzų politikos kadai yra išsitaręs, kad "gouverner c'est prévoir" (valdyti reiškia numatyti). Deja, jau daug metų Prancūzija yra tokioje padėtyje, jog ten vyriausybė ne tik neįstengia "numatyti", bet ji iš viso nepajėgia "valdyti". Koks gi gali būti valdymas, jeigu ministeris neišbūna savo kėdėje vidutiniškai ne šešių mėnesių? Jis neturi laiko nė kaip reikiant susilti.

Bet tuo pat metu turime padaryti vieną kitą pastabą. Kaip minėjome, per aštuonerius metus pasikeitė net septyniolika vyriausybių, tačiau per tą patį laiką užsienių reikalų ministerijos priešakyje pakaitomis tebuvo du asmenys: Robert Schuman ir Georges Bidault, kurie, be to, priklauso tai pačiai tautos respublikonų partijai. Jau iš to fakto matyti, kad bent jau užsienių politikos srityje nuolatinis vyriausybių kaitaliojimas neturėjo tokių pražūtingų padarinių, kaip iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti. Antra vertus, Prancūzija gali eiti kaip pavyzdys valstybės, kurioje "valdo" valdininkai. Ministeriai "numatyti" ir išsina, o valdininkų aparatas lieka. Šis reiškinys turi neabejotamą teigiamą pasekę, nes jo dėka valstybėje laidojamas tam tikras valdymo tęstinumas. Bet tokioje sistemoje atsiranda sustingimas, nes nebėra atski-

ras valstybinio gyvenimo sritis derinančių ir kraštui vadovaujančių veiksmų.

Galėtume išstius toms prirašyti apie Prancūzijos valstybinio gyvenimo negeroves, kurias esame patys patyrę per dažną buvimą šiame savaime patraukliame krašte. Bet šiuo metu sustosime tikiai ties reiškiniais, kurie privedė prie paskutinių krizių.

Didžiausia Prancūzijos nelaimė yra partinis susiskaldymas. Negana to, kad ten jokia partija neturi žymenės persvaros, jeigu neskaityti komunistų, kuri kaip stambiausia vienaalėtė masė viską daro, kad tiktai pasunkintų Prancūzijos būklę. Dar blogiau, kad nei viena partija nepajėgia įvykdyti savo eilės tokios drausmės bei susiklausymo, jog jos atstovai parlamente vieninai pasisakytų tuo ar kitu klausimu. Susiskaldymas eina pačių partijų eilėse, tad jokia vyriausybė dauguma ilgesniam laikui nėra įmanoma. Šiandien, sakysime, dalis tautos respublikonų balsuoja vienaip, o rytoj jau kitaip. Tas reiškinys pastebimas visose partijose. Pav., kai Paul Reynaud išdėstė savo programą, iš 75 radikalų balsavo už 46, prieš 13 ir susilaikė 15; iš 89 tautos respublikonų pakėlė rankas už 38, prieš 14 ir susilaikė 22; buv. gaulisai atidavė savo balsus taip: už 37, prieš 1 ir susilaikė 36. Parlamente daralis nesijaučia suvaržyti dėl kokios partinės drausmės. Priklausydami tai vienokiai, tai kitokiai luomei bei kitokiai grupei, jie tuojau pat pakelia ranką prieš vyriausybę, jeigu ji sumano kokią priemonę, kuri pažeidžia ar bent jau paliečia jų atstovaujamos grupės interesus. Parlamentas pavirto tarp savęs kovojančių grupių atstovybė, kurioje nebemažai bendros valstybinės gairės sustingimas, nes nebėra atski-

(Perkelta į 5-tą pusl.)

VISAM PASAULY

- Pietryčių Aziją sunkiai palietė ilgai užsitęsusi sausra. Daugeliui kinų grėsia bado mirtis.
- Čekoslovakijoje, po paskutinio kronos nuvertinimo — komunistinio dirbančiųjų apilėsimio, prasidėjo darbininkų sabotaziniai sukilimai. Tokių sukilimų būta didesniuose pramonės centruose: Brno, Prahoje, Pilsene ir kt. Yra daug aukų.
- Korėjoje raudonieji atvedė į fronto linijas naujas kiniečių jėgas, pradėjo labai stiprų puolimą ir padarė įsilaužimus.
- Rusija vėl paskyrė Jugoslavijai savo ambasadorių Vasily Alekseevič Valkov.
- Kolumbijoje sekmadienį įvyko perversmas. Valdžios prieky atsistojo gen. Pinilla. Užsienių politika nesikeisianti.

Vaizdas Panmunjone derybų stovykloje, kur siekiama taikos ir vėl daromos komunistams nuolaidos. Derybos eina, o komunistai pradėjo naują puolimą.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344.

Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Iregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

• Dr. A. Rudokas, senesniai Philadelphiaje baigęs specialius optikos tobulinimosi kursus augštesniųjų pažymiu iš visų dalyvių, kurių buvo apie 20 iš įvairių JAV valstybių, vėl aktyviai įsijungė į profesinį ir visuomeninį darbą Chicagoje.

• Dr. G. J. Bylatis, baigęs medicinos mokslus Bonnoje ir Chicagoje išlaikęs valstybinius gydytojo egzaminus, dabar specializuojasi Illinois universitete nervų ir smegenų ligų srityje.

• Bibliografiui, Knarys Lentynos redaktorius A. Ružanovui, šių metų rugpjūčio mėn. 12 d. suėmė 60 metų amžiaus sukaktį.

• Visuomeninkas A. Gilvydis, iš Detroito, kaip ir praėjusią visą vasarą, gyvena Macatavoje, Mich. — Hotel Macatava.

• Osnabruoko valstybinė vaikų berniukų gimnazija atsiuntė Vasario 16 gimnazijai mokslo vadovėlių.

• Mazlietuvų rezistentas žurnalistas J. Grigolaitis dar tebesigrodo Gautingo sanatorijoje ir numatoma, kad tenai jį išužduos dar ilgesnį laiką.

• Šveicarijoje, senelių prieglaudose, neseniai mirė prof. Jakubėnas, eidamas bene 80-ius savo gyvenimo metus. VLIKas jo laidojimą buvo delegavęs Dr. A. Gerutį, gyvenantį Berne.

• Jau kelinta savaitę sunkiai serga VLIKo nario J. Norkaičio žmona.

• Iš Šveicarijos Evangelikų Bažnyčios Šalpos Komiteto — Hilfswerk der Evangelischen Kirchen der Schweiz, — kuriam

vadovauja pastorius H. Hellstern, PLB Vokietijos Krašto Valdyba gavo 10.000 DM pašalpą Vasario 16 Gimnazijos namams Huetttenfelde įrengti. Pastorius H. Hellstern prieš kurį laiką pats asmeniškai lankėsi Krašto Valdyboje ir buvo išsamiai su gimnazijos reikalais susipažindintas. Savo rašte dabar jis nurodo, kad Šveicarijos evangelikai džiaugiasi, galėdami ir iš savo pusės paremti tą gražų PLB Vokietijos Krašto Valdybos sumanymą. Inf.

• Lietuvių Teisinių D-jos, Australijos skyriaus, visuotiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba šios sudėties: Jonas Kalvaitis, Liudas Martinkus ir Mečys Rudzinskis. Į rev. komisiją išrinkti: Elena Reisonienė, Vitalis Linkevičius ir Leonardas Garbaliuskas. Susirinkimui pirmininkavo Vladas Požėla, sekretoriavo Vytautas Flezinskis.

• "Amerikos Lietuvių Vardynai", kurį leidžia "Lietuvių Dienos", klasišimų lapai ir jau suradę duotos ar surinktos žinios išsiuntinės aprojavimui, grąžintina iki liepos 1 d. Asmenys iki to laiko to nepadarę, nebūtinai traukiami į tos knygos pirmąją laidą.

• PLB Europos kraštų atstovų suvažiavimas šaukiamas birželio 28-29 dienomis Hannoverėje, Vokietijoje. Laukiami atstovai iš visų 9 Europos bendruomenių.

Patar! kaimynui
prenumeruoti
DIRVA!

Tautinės Sąjungos skyriuose

TAUTINĖS SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS KANADOJE

Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmasis visuotinis skyrių atstovų suvažiavimas įvyksta liepos mėn. 4 d. Toronte, Lietuvių Namuose — 235 Ossington Ave. Suvažiavimo pradžia 9 val. ryto.

Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos nariai šiam suvažiavimui rūpestingai ruošiasi. Ir iš JAV, kiek tenka patirti, ruošiasi vykti eilę bendraminčių.

ISKILMĖS WATERBURY

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Waterbury skyriaus pirmasis metinis piknikas įvyko birželio 7 d. Linden Parke, Union City, Conn. Nors lietus daugumą žmonių sulaukė, bet virš keturi šimtai gerų patriotų atsilankė. Kalbas pasakė: Miesto majoras Raymond E. Snyder, Rev. Roger B. T. Anderson, Waterbury Corporation Council George J. Crocicchia, ALTS Centro pirmininkas adv. Antanas L. Lapinskas iš Chicago. Pastarasis pasakė labai įspūdingą kalbą ir ragino visus atsilankyti į sąskrydį Washingtono birželio 20-21 dienomis. Į sąskrydį reikia atsilankyti dėl šių priežasčių:

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Bičis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Šaukite — YA. 7-7381
Pirma: vakarais 6 iki 9, šeštad. 10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmd. tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., 10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais 12-4 p. p. šeštadieniais.

1) Reikalinga parodyti JAV valdininkams, kad lietuvių tauta turi garbingą praeitį ir, kad lietuviai, su pasididžiavimu minint 700 metų karaliaus Mindaugo karūnavimosi sukaktį.

2) Reikalinga kitataučius įtikinti, kad lietuvių tauta pergyveno šimtmečius kitų pavergtą, pergyveno baudžiavos laikus bei savos spaudos, bet turėjo pakankamai stiprios dvasios ir jėgų išlaikyti savo kalbą, kultūrą, meną ir t.t.

3) Reikalinga pademonstruoti pasaulio didžiūnams (kurių daug randasi Washingtono), kad Amerikos ir pasaulio lietuviai niekad nepalies kovoje prieš dabartinį komunistų smurtą ir kovos, kol Lietuva bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

4) Reikia išreikšti tinkamą padėką ir Amerikos vadovybei, kad Amerikos Sostinėje Washingtono, Lietuvos valstybės vėliava laisvai tebeplėvesuoja. MJC

Washingtono

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Choras, drauge su Washingtono Simfoniniu Orkestru, diriguojuojant Alfonsui Mikulskui; "Ciurlionio" choro dainos; Andrius Kuprevičius fortepijonu išpildys keturius kūrinius; Washingtono Simfoninis Orkestras išpildys kompozitoriaus Juozo Gruodžio "Lietuvoje" ir kompoz. Vlodo Jakubėno "Legendą", diriguoja Jeronimas Kačinskis. Banketo koncertinė dalis baigiamą kompoz. Juozo Žilevičiaus "Laisvės Tėvynei numylėtai" ir amerikinių kūrinių "God Bless America", kuriuos išpildys "Ciurlionio" mišrus choras su Simfoniniu Orkestru, diriguojuojant Alfonsui Mikulskui.

Katedroj, laike mišių, "Ciurlionio" mišrus choras giedos tradicinę mūsų giesmę "Pulkim ant kelių", kelius Vittorio Palestrina kūrinius, J. Gruodžio "Tėve mūsų" ir Juozo Dambrausko "Malda už Tėvyne", diriguoja Alfonsas Mikulskis, prie vargonų kompozitorius Jeronimas Kačinskis.

Sekmadienio koncertas turės pilną programą. "Ciurlionio" choro ir Andriaus Kuprevičiaus piano programos pa-

dvigubinamos. Simfoninis Orkestras kartoją J. Gruodžio simfoninę poemą "Lietuvoje" ir V. Jakubėno "Legendą". Choru diriguoja A. Mikulskis, solistė Vincė Jonuškaitė, Simfoninį Orkestrą diriguoja Jeronimas Kačinskis.

Muzikinė programa, išskiriant giesmes Katedroj, bus išpildomos puošniame Statler Hotel Prezidentinėje salėje. Susidomėjimas Karaliaus Mindaugo švente Washingtono, A. Mikulskio pranešimu, esąs labai didelis. Ypač didelį susidomėjimą bei jautrų pritarimą šventei rodo Ministris Povilas Zadelkis, Ministras šventę vertinąs kaip reikšmingą mūsų tautinės kultūros įvykį Washingtono, kuris neabejotinai daug prisidės prie amerikiečių simpatijų Lietuvai plėtimo bei gilinimo. Ciurlionio ansamblio vadovas A. Mikulskis, bendradarbiaudamas su adv. A. Oliu, sakosi, buvęs nestebintas jo organizaciniais gebumais, jautria orientacija ir kitų nuomonės vertinimu.

Į šią didelę lietuvių šventę Washingtono visi mūsų menininkai rūpestingai ruošiasi. Ją stebės ne tik tūkstančiai suvažiavusių mūsų tautiečių, bet šimtai įtakingų Amerikos politikų, visuomenininkų, spaudos darbuotojų, pramonininkų.

Visi lietuviai, šūkiu — Ei, pasauli, mes be laimės nenurimsim! — ir kviečiami į Washingtoną. Vytautas Braziulis

TAUTINIŲ KORPORACIJŲ SAMBŪRIS REMIA, KAS REMTINA

Taut. korp. Sambūrio sueigoje, buvusioje Chicagoje birželio 6 d., dalyviai pasipiktino, patyrę apie kai kurių mūsų laikraščių laikymąsi Washingtono rengiamo sąskrydžio atžvilgiu. Po J. Valaičio pranešimo, iš kasos sąskrydžiui remti paskirta \$25, o dar apie \$60 sumetė dalyviai.

Jautriai atsiliepta ir į neolitano K. Drungos reikalą. Manoma, kad jo operacijai, numatytai Šveicarijoje, bus surinkta apie \$300.

Buv. Sambūrio sekretorius Pr. Sutkus, apie porą metų tarnavęs JAV medicinos korp. Koredijoje, papasakojo savo įspūdžius iš to egzotinio ir raudonųjų siaubiamo krašto.

Naujos valdybos pirmininko K. Kasakačio patiekta veikimo programa buvo priimta. Kitiems praėjusioje sueigoje išrinktiems teko šios pareigos: vicepirmininkas — A. Stiklakis, sekretoriaus — A. Rimavičius, iždin. — V. Rėkaičiai ir nario — S. Vidmantis. Sueigai vadovavo M. Vailiūnas.

For a Pleasant Holiday

GREETINGS and BEST WISHES

PORTAGE MARKETS

7040 Wade Park Ave. ENdicott 1-0144
7018 Superior Ave. ENdicott 1-2075
8702 Hough Avenue RAndolph 1-2777
1407 Hayden Avenue MULberry 1-8550

To Our Many Friends and Patrons
HOLIDAY GREETINGS

METROPOLITAN BUICK, INCORPORATED

1900 EAST 21st STREET
Phone: Tower 1-3500

OHIO GREATEST BUICK DEALER

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory — 413-15 Huron Road
413 HURON ROAD CH 1-7723

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

STAR ELEVATOR COMPANY

EAST 38th & KING AVE. HE 1-7900

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

THOMAS CHURCH SUPPLY CO.

Complete Line of Rosaries, Medals on Chains, Votive Lights
CHURCH SUPPLIES AND RELIGIOUS ARTICLES

910 SUPERIOR AVE. CH 1-3168
(Across from St. John's Cathedral)
Evenings—Monday & Friday 'til 9 P.M.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

WATERLOO HARDWARE & PAINT COMPANY

We Carry a Complete Line of Hardware Supplies
FLOOR SANDERS FOR RENT
We Give and Redeem Eagle Stamps
16009 WATERLOO ROAD KE 1-1300

Lietuvių Prekybos Namai Chicagoje

Viena moderniausių, lietuvių vadovaujama, baldų ir namų įrengimų prekybos įmonė, užimanti per 15,000 kv. pėdų plotą.

Baldai ir kiti namų įrengimai pristatomi iki 150 mylių už Chicago be jokių primokėjimų.

TELEFUNKEN RADIO APARATAI

Europos stotims klausyti, televizijos aparatai, rašomosios mašinėlės lietuvišku raidynu.

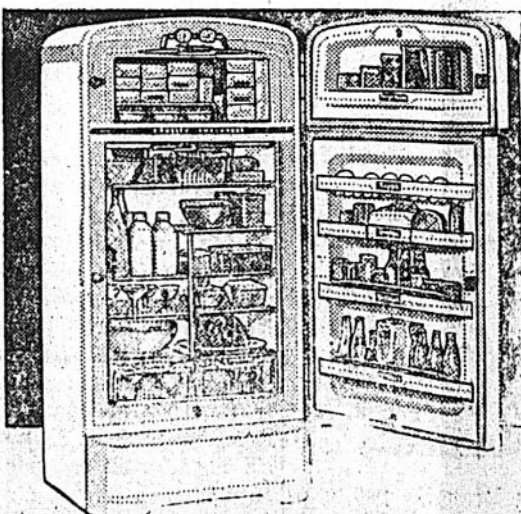
Įmonė atidaryta: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak.
kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak.,
sekmadieniais nuo 10 iki 5 val. vak.

Furniture Center, Inc.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. Victory 2-4226

Iki \$100 už naudotą šaldytuvą

nežiūrint metų, firmos ar stovio
kai jūs perkate naują 1953

CROSLY SHELVAADOR

ŠALDYTUVA

Kainos prasideda nuo \$199.95
\$1.90 į savaitę

- Automatiškas iššaldymas
- Nepalyginamas Shelvador
- Atskiras skyrius
- Sviesto šaldytuvas
- Penkių metų užtikrinimas

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave. EX 1-0911

Liūto kaukimas ir žiogų čirškimas

Angliškai kalbančiame pasaulyje britų istoriką Arnoldą J. Toynbee daugelis dabar skelbia esant žymiausiu ar bent garsiausiu istorijos tyrinėtoju gyvųjų tarpe. Nežinočiau, ar taip yra iš tikrųjų, bet vis dėlto jo Istorijos Studijų (A Study of History) gal būtų naudinga paskaityti ne vien dykduoniams. Tegu ne visus šešius storus tomus, tai bent atskirai išleistą jų santrauką vienam irgi ne ponaime tome. Vien jau dėl to, kad ir lietuvių kartais kiek pamastyti apie civilizacijų gimimą, augimą ir žlugimo dėsnius.

A. J. Toynbee ilgai ir kone šimtais istorinių pavyzdžių remdamasis įrodinėja, tarp kitko, tokį dėsni: civilizacijų susikūrimas sąveika tarp iššūkio ir atsilepimo (challenge and response) yra pats svarbiausias iš visų veiksnių... Vadinasi, jei tavo tautą ar tavo giminę kaimynas ar koks kitas priešininkas "iššaukia", pradedama grąsinti, puliti, spausiti ir žlugdyti, tai tavųjų ir tavo likimas priklauso nuo to, kaip tu "atsilepsi". Jei ta grėsmė, kad ir didžiausia, tavęs neįsugrąsina, o priešingai, sukelia tavyje valią nepasiduoti ir padidina naujas jėgas labai aktyviai gintis, tai tu prieš tą grėsmę atsilaisvysi ir ko gero dar savo užpuoliką nurūginsi, ar jis būtų svetimų žmonių giminė, ar nepalankių gamtos sąlygų visuomenė, ar ir pati "Dievo rykštė". Bet jeigu tu tinkamai "neatsilepsi", tai gali žinoti, jog anksčiau ar vėliau — sveikas dingęs...

Tokio dėsno suradimas, tiesą sakant, ne kažinokia naujiena. Daugelis tai nuo seno žinojo ir žino, tačiau, kadangi tai nuolat pamirštama, pakartoti abėcėlę gal nebūtų kenksminga. Nes tas dėsni labai svarbus lietuvių tautai, ypač dabar. Teisybė, britų istorikas jį pritaiko civilizacijų gimimui aiškinti, mums betgi dalykas yra dar rimtesnis. Rusija ir bolševizmas mums metė praityje ir šiandien meta tokį "iššūkį", kad jeigu mes per tam tikrą ribotą laiką tinkamai "neatsilepsime", tai mūsų tautai bus pastatytas gyvybės ar mirties, laisvės ar vergijos, garbingo savarankiško gyvenimo ar sutirpymo ir išnaikinimo klausimas...

Dabartinėmis aplinkybėmis tai yra svarbiau, negu lietuviškos ar net romiškos civilizacijos kūrimo reikalingumas Lietuvoje. Nužudytieji ir sutirpusieji jokių civilizacijų nebekuria.

Maskva mums pradėjo grąsinti nuo penkioliktosio šimtmečio. Vėliau savo grėsmę ji įvykdė.

Daugiau nei šimtą metų, per visą devyniolikąjį šimtmetį, didžiama lietuviškų žemių buvo caristinės Rusijos okupuota. Lietuvos-Lenkijos valstybės prieš padalinimus dar buvo pakankamai stipri ir galėjo Maskvos "iššūkiui" pasipriešinti. Bet to nedarė, nes, kaip sakoma, joje nebuvo pasipriešinimo vienybės ir krašte nebuvo tvarkos. Tos pačios priežastys, kaip ir vėliau, kaip tam tikra prasme ir dabar...

Po šimto metų, lietuvių pasipriešinimo pastangos Kremlui vis barstėsi, vis nelengva buvo "bendrą kalbą" surasti. 1905 metų revoliuciją vieni palikė ir joje stipriai dalyvavo. Kiti ją smerkė ar nušalė laisvę.

1917 metų Petrapilio lietuvių seime dėl dar nenudobtos meškos kalio sąvėbėje taip buvo išsiginčyta, kad vieni likosi šalėje, o kiti protestuodami išėjo. Lietuvos Taryboje Vilniuje, prieš skelbiant 1918 metų Vasario šešioliktosios deklaraciją, būta ginčų ligi suskilimo: vieni

BRONYS RAILA

už karališką Lietuvą (iš bėdos), kiti už respubliką.

Nepriklausomoje Lietuvoje, anot geros Maironio poemos, tuojau prisivėisė tiek partijų, "kaip blusų" (pas vargšą už marškinių). Priėjo ligi to, kad vienoms atrodė reikalinga kitas nuversti prievarta ir "tautinę vienybę" palaikyti jėga. Bet vienybės niekad nėra be vienybės ir išnokusios tautinės sąmonės. Buvo daug nemirštamo padaryta, bet atsiliepiamas į raudonojo Kremliaus iššūkį nebuvo toks, kaip suomių...

Amerikos lietuviai, tu visų faktų akivaizdoje, taip pat nerūpėjo pagrindo keltis į puikybę. Kai Tėvynė nešė caro vergijos jungą, kai reikėjo sutelkti jėgų žiebtį išsilaisvinimo viltį, — taip, Amerikoje ji buvo žiebiama. Bet drauge su ja, nuo Dr. Sliūpo ir kun. Burbos laikų, ar kartais ne daugiau buvo gaisra, kaip ir gaudinta krauju, idant tautiečiai įkalbėti, kad "yra Dievas", arba jį įtikinti, kad "nėra Dievo"... Mažai kas pasikeitė, panašias misijas dabar ima uoliai atlikti jūsų clevelandietis p. Stravinskias.

Paskaičius vien SLA istoriją, puikiai matyti, dėl kokių dalykų buvo rietasi per dešimtmečius. Net tokia organizacija, kaip iš esmės apdraudus ir kaimų, kurių bendrųjų tautinių reikalų administravimas užsienyje, turėjo skilti į "katalikišką" ir "liberališką" — tautinę, vėliau dar "dabartinę".

Prancūzai sako, kad "pinigai nesimirda", — bet mums jie visokiems skoniams kvepėjo.

Visi žinome, kad raidiškos

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DR. A. N. BERGER
Optometrist

BROKEN LENSES QUICKLY

REPLACED IN OUR OWN

LABORATORY

10545 EUCLID AVENUE

Garfield 1-1556

FREE PARKING

Rear of Fenway Hall

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DAVIDSON
MOTORS, INC.

YOUR

DODGE — PLYMOUTH

DEALER

COMPLETE

SERVICE FACILITIES

3140 WEST 25th STREET

ON 1-8440

vienybės socialiniame gyvenime niekad nebuvo ir nebus. Laisvas ir mąstantis žmogus visuomet telksis į bendramincius partijas, ir jos gali būti teigiamas socialinio gyvenimo reiškinys.

Bet čia eina reikalas apie klausimus, kaip visa tauta, visa nacija atsiliepią į jos girdimus grėsmes ir pavojus iššūkius. Ar ji atkreipia į juos vyriausią dėmesį, eina jų pasitikti vieninčiai ar bent solidariai, — ar pasakėta mažai ką bendro su tuo turinčiuose tarpusavio ginčuose, pameta dešimtmečių kelių dėl kelių mėnesių takelio, tuo pati sumažina savo atsparos jėgas ir palengvina priešininkui veikti.

Susitelkimo ir solidarumo gražiųjų ir tauriausių akimirkų būta. Be jų Nepriklausomybė nebūtų buvusi iškovota. Bet tie taurieji akimirkai greit išblunksta, jie užmirštami ir, kaip taisyklė, pirmiausia užmirštami tie, kurie tėvieskės žemės po savo kojomis nebemindžioja.

Man nebereikia kalbėti, koks chaosas, tuščiavidurės ambicijos, fantazijos ir tarpusavio barmiai yra lydėje lietuvių tremties politinius sluoksnius ir vadinamuosius "veiksnius" per pastaruosius aštuonėto metų. Tai jau daug kartų pasakyta visų visokių kartota, ir to liudininkas yra kiekvienas, kas domėjosi.

Be abejo, mes visi dar nemirėme, mes dar labai gyvi, mes vis tiriame, po konferencijas važinėjame (arba jas sabotuojame) ir planuojame, ne syki, ypač kaip savo konkurentą apstatyti ir paskui jį, kaip sabotininką ir kenkėją prieš visuomenę pasmerkti.

Taip, mes gyvi ir, žiūrėk, vis dar atsiliepiame į raudonojo Kremliaus iššūkį. Man tačiau įspūdis, kad tartum į liūto kauksmą atsiliepiame tartum žiogų čirškimu. Kaip svetimos užkrošnės išsiblaškė žiogai ar gal kartais, kaip anie garsieji Brėmo miesto muzikantai.

Nekalbu, kaip Tėvynės vaikai atsiliepią į raudonojo okupanto kriokimą. Tik atrodo, kad jiems nebuvo laiko ilgai "tartis", ir jų vienintėlis "veiksny" buvo vieningai priešintis...

Mūsų atsiliepiamo svoris, turis ir intensyvumas priklauso nuo mūsų pačių.

Nelaikyti jokių pažeminių, jei mes pasivadintume savęs šiandien tik žiogais. Jeigu tokiais Dievas sutvėrė ar kuo nors ant mūsų užsirusi tokiais pavertė, tai čia jau Jo malonės ar bausmės dalykas, — kaip turbūt pasakytų dabartiniai gausūs mūsų pilietinių užkrošnių teologai.

Nelaikyti niekam pažeminiui ir tai, kai tenka šaltai ir iš tolo kalbėti, kaip nerūpestingai savo senesnės ir dabartinės istorijos bėgyje mes praėjome ir praeiname pro tą tokį aiškų ir geležinį Arnoldo J. Toynbee dėsni.

Žinau, jog pas mus įprasta susirėčiant reikėti, jog "mano partija" visuomet teisingai darė, o tik "tavo partija" visuomet klaidingai prisidirbo... Tie partijų "gerieji darbai" ar "nusi kaltimai" man čia nerūpėjo. Yra atvejų, kai reikia kalbėti ir sakytis, kaip darė, daro ar turėtų daryti visa tauta.

Kiekvieną ir paminėtųjų svarbesnių laikotarpių būtų galima plačiau patyrinėti istorijos arba dabarties akiračio žvilgsniu. Aš tai paliksiu geresniems žinovams ir gal kitoms kartoms. Norėčiau paliešti visai kitą pavyzdį: — pasiklausyti, kaip challenge-response dėsno šviesoje dabar suskamba vienas mūsų dvasinis, tiksliau — literatūrinis atsiliepiamas...

Istorija keičiasi

Jei kas mano, kad istorija kartoja, tai bent jau sovietuose ta nuomonė tikrai netinka: ten istorija nesikartoja, bet keičiasi.

Štai Didžiojoje Sovietų Enciklopedijoje, jos pirmojoje laidoje, išleistoje 1928 metais (tomas IX, pusl. 801) apie dviratį buvo taip parašyta:

"Dabartinio dviračio pirmatinkamas išradimas priskiriamas XVI šimtmečio kinams. Bet išradimai, kurių dėka dviratis pasiekė savo dabartinio laipsnio, buvo padaryti XIX amžiaus išradėjų (Dreis, Dalselle, Lallemand, Michelin ir kt.); prancūzas Michaux 1885 metais išrado pedalus. Išradus rutulines gulyklas, rezežinę transmisiją ir gumines padangas, dviračiai galėjo būti pradėti gaminti plačiu mastu (1880-1890)".

Bet antroje tos pačios enciklopedijos laidoje, VII tome 343 puslapyje (tomas išleistas 1949 metais), dviračio istorija jau atrodė visiškai pasikeitusi:

"Dviratį išrado rusas darbininkas Artamanovas, kuris padarė keletą dviračių, iš kurių vienas buvo išstatytas Maskvos parodoje 1801 metais. Caro valdžia Artamanovą už tą išradimą paleido iš baudžios. Vakaruoje dviratis pasirodė daug vėliau. Pirmieji modeliai buvo be pedalų ir važiuotojas mašiną turėjo varyti pasispirdamas kojomis. F. Fisheris, 1850 metais, pirmasis pavarė pedalus".

O štai dinamito istorija I-oje enciklopedijos laidoje (X tomas, 1928 metų):

"1766 metais Leblondas bandė padaryti paraką be siero. 1778 metais Bertholetas ir Lavoisier maišė Bertholetą duršką su paraku. 1846 metais Schonebeinas išrado pirotechniką, o kitais metais Sobrero išrado nitrogliceriną. 1864 metais Nebeliui pasisekė pagaminti dinamitą. Apie 1880 metus prancūzų inžinierius Vielle išrado bedūmį paraką".

Bet antroje enciklopedijos laidoje (VII tomas, 1949) dinamito istorija jau taip atrodė:

"1854 metais rusas chemikas

KARO NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO KLAUSIMAS LIETUVAI

Jau buvo spaudoje pastebėta, kad pasekoje susitarimo tarp Vakarų Vokietijos Vyriausybės Bonnoje iš vienos pusės, Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos Vyriausybių iš kitos, — kurios čia veike Alijantų vardu, buvo susitarta dėl prieškarinių skolų atlyginimo Vokietijos kreditoriams. Greta tų prieškarinių Vokietijos įsipareigojimų jos kaimynams buvo spaudoje taipgi paminėta ir antrojo pasaulinio karo nuostolių klausimas. Dabar jau yra ši problema tiek paaiškėjusi, kad jokio susitarimo karo nuostolių atveju nėra padaryta bendrai ir kiek tai liečia Lietuvą. Pretenzijas dėl karo nuostolių valstybiniu mastu nesant galima kelti, Lietuvos oficialios įstaigos užsienyje rezervuoja teisę Lietuvos Vyriausybei tą klausimą iškelti ateityje.

Išimties keliu, jei kas iš Lietuvos piliečių arba kuris komitetas būtų galėjęs pareikšti pretenziją Vokietijos okupacinei valdžiai ir būtų gavę pažymėjimą, kad pretenzija buvo įteikta, tai remdamosi tais dokumentais pilietis gal ir galėtų savo pretenziją, pats savo atsakomybe, kelti dabar, nelaukiant išlaisvintos Lietuvos Vyriausybės akcijos. Bendrai dabar tenlentelės, kad jei karo apyvose sužalotas ar sunaikintas Lietuvos piliečio turtas yra buvęs pačioje Lietuvoje, tai keli-

N. Zininas jau turėjo sumanyti naudoti nitrogliceriną artilerijos šoviniams ir povandeninėms minoms gaminti, ir pradėjo reikalingus bandymus, padedamas V. Petruševskio, 1863 metais Petruševskis pirmasis pradėjo gaminti nitrogliceriną dideliais kiekiais (daugiau kaip po tris tonas) ir vartoti jį kasyklų pramonėje (Verchne-Uspensk kasyklose, 1867). Jis taip pat pagamino dinamito pirmuosius pavyzdžius. Nobelis, kuris klaidingai laikomas dinamito išradėju ir pirmu nitroglicerino vartotoju, žinojo apie Zinino darbą ir tuo pasinaudomas pasiūlė pavaruoti smogiamąjį detonatorių sproginui sukelti."

Dar labiau istorija keičiasi vadovėliuose. A. M. Pankratovos istorijos vadovėlyje vidurinėms mokykloms, išleistame 1938 metais, apie XIX šimtmečio Kaukazo herojų Šemilį, kovojusį prieš caro invaziją į Užkaukazį, buvo taip rašoma:

"Šemilis buvo didžiai inteligentingas vyras, gabus vadas ir geras karys. Jis gerai pažinojo žmones, įrodė puikų savo organizacinį talentą kalnuotuose rajonuose kovodamas prieš caro kolonizaciją. Jis siekė sujungti gentis ir kurti nepriklausomą valstybę. Tuo laikotarpiu Šemilio veikla buvo nukreipta ne tik prieš carizmą, bet ir prieš vietinį feodalizmą, ir ji buvo demokratinio bei progresyvaus pobūdžio."

Bet štai to paties vadovėlio 1950 metų laidoje Šemilio istorija jau visiškai kitokia:

"Anglijos ir Turkijos remiamas Šemilis paskelbė Hazavatą, arba Šventąjį Karą. Norėdami išplėsti savo kolonistinę politiką ir išnaudoti atsilikusias kalniečių tautėles, Prancūzų ir Anglų šnipai aplankė kiekvieną olą Juodosios Jūros pakrantėje. Šemilio vadovaujamas judėjimas nebuvo nei tautinio išsilaisvinimo nei demokratinio pobūdžio. Priešingai, tai buvo reakcinis ir nacionalistinis judėjimas, apmokamas anglų ir otomanų kapitalo, ir buvo nukreiptas prieš kalnų tautas".

7 DAILINIKŲ PARODA

Birželio 6 d. Pranės Lapienės vasarvietėje — Stone Brook, drauge su vasarvietės atidarymu, buvo atidaryta ir 7 dailininkų paroda. Atidarymas buvo susirinkę 400 žmonių. Parodoje savo kūrinius išstatė: Adomas Galdikas, Petras Kiaulėnas, V. K. Jonynas, Vytautas Kašuba, Aleksandra Kašubienė, Pranas Lapė ir Romas Viesulas. Parodos atidarymui išleistas specialus katalogas. Katalogui tektą parašė Aleksis Rannit.

Stone Brook parodą tvarko Aleksis Rannit ir V. Kiaulėnienė. Paroda jau susilaukė palankių vertinimų ir amerikiečių spaudoje.

DIRVĄ

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

OUR SINCERE GREETINGS
For a Pleasant Holiday
To Our Friends and Patrons

PURE OIL PRODUCTS CO.

PURE OIL PRODUCTS

1850 COLTMAN ROAD

Garfield 1-1830

For a Pleasant Holiday
GREETINGS and BEST WISHES

CLEVELAND AMBULANCE SERVICE, INC.

Remember the Maroon and Cream Colored Cars
with the Men in White

Called and Recommended by Cleveland's Leading
Physicians and Surgeons

ENdicott 1-0770

GREETINGS

To Our Many Friends and Patrons

MIKE SIMONELLI TRUCKING CO.

CITY-WIDE SERVICE—HOURLY CONTRACT
BASIS

850 DECATUR COURT

MA 1-8347

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

UPTOWN PRESCRIPTION DRUG STORES

PRESCRIPTIONS OUR SPECIALTY

10543 Carnegie Ave.

RA 1-2700

10431 St. Clair Ave.

MU 1-3600

18599 Lake Shore Blvd.

IV 1-9252

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

STUDNEY'S GULF SERVICE STATION

THE FINEST SERVICE IN TOWN

SUPERIOR AVE. (Corner of East 66th St.)

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

Frank Cvelbas, Sav.

Automobilių maliojimas ir viršaus taisymas

6605 St. Clair Avenue

ENdicott 1-1633

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

TAYLOR VARIETY STORE

6714 ST. CLAIR AVE.

HE 1-4161

Tragiškuosius trėmimus minint

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

"Po seimo rinkimų iš Linku- vos rinkiminės apylinkės, kuri- je kandidatų buvo išstatytas mi- nimas Balys Baranauskas, kaip- is tos vietos kilęs, į šiaulių Sau- gumo Apygardą buvo pristatyta ištyrimui gana didelis skaičius balsavimo lapelių, kuriuose prie Balio Baranausko pavardės bu- vo prirašai: "Chuliganas", "žydbernis" ir t.t. Lapelių su panašiais prašais buvo gausu ir iš kitų apylinkių.

As tuos parodau, kad:

1. Prieš rinkimus gyventojai buvo terorizuojami areštais, ne- kalbant jau apie spaudą, pra- kalbas, įvairiausius gandus ir ant kiekvienos kartės ir stulpo užrašus: "kas nebalsoja — bal- suoja už liaudies priešus", "nei- vieno balso liaudies priešams" ir pan.

2. Kalėjimuosna talpinami as- menys buvo be jokio prasikalti- mo ir neturint jokios inkrimi- nuojančios medžiagos. Tai buvo prasielę su veikiančiais Lie- tuvos įstatymais ir nuostatais.

3. Buvo leidžiamos paskalos, kad nebalsojantys neturėtų bei darbo ar kito pragyvenimo šaltinio. Balsuojant buvo ant- spauduojami gyventojai pasai.

4. Balsavusiųjų nuotakas pa- rodo minėti prašai. Reikia turėti galvoje, kad juos buvo labai sunku padaryti ir tai buvo rizi- kuojama laisvės netekimu ar dar daugiau.

5. Pats Balys Baranauskas vaizduoja tipiską "liaudies sei- mo" atstovą. Įrašai apie jį lape- liuose buvo įrašyti neigudusia- rbininkų ir ūkininkų ranka- . as išreikšia pacios mūsų visu- menės to meto nuotaikas".

Tai vaizdelis iš šiaulių apy- gardos. Panašius galėtume pa- teikti ir daugiau iš kitų Lietu- vos vietovių. Sveikoji ir galvo- janti mūsų visuomenė suprato padėtį ir ją atitinkamai vertino. Nežiūrint visų grąsinimų ir pa- žadų atsisakiusių dalyvauti balsavimuose priskirti prie "liaudies priešų" kategorijos, pagal turimus davinius, balsuo- tojų nuostatais buvo ne didesnis kaip 35-50%.

Liepos mėn. 16 d. skelbiant balsavimo rezultatus krašte ir užsienyje žinių agentūros pra- nešė, kad "lietuviškoji liaudis" savo pareigą atliko su didžiausiu antuzijizmu atiduodama sa- vo balsus net 95,51%. Čia ten- ka pastebėti vienas grynai so- vietiškas "deimancukas". Bal- savimai turėjo vykti ir baigtis liepos mėn. 14 dieną. Kadangi balsuotojų skaičius pasirodė ypatingai mažas, komunistų par- tijos buvo įsakytą juos pratęsti dar vienai dienai, t. y. vykdyti ir liepos 15-tąją. Bet per kaž- kieno neapsižiūrėjimą ši balsa- vimo termino prailginimo žinia nebuvo laiku ir visur pranešta. Visų nustebeimui kai kurie Lon- dono laikraščiai liepos 15 dieną paskelbia "liaudies seimo" Lie- tuvoje rinkiminius rezultatus tuo pačiu balsavusiųjų procen- tą, kuris buvo skelbiamas liepos mėn. 16-tąją, t. y. rinkimams pasibaigus.

Nežiūrint kuriais savo pažai- dais ar programomis komunis- tai dar bandė raminti Lietuvos gyventojus ir pasaulio opiniją nuteikti sau palankia prasme, gyvenimas okupuotoje Lietuvo- je ejo pagal Kremliaus išdirb- tus planus ir direktyvas.

Gyventojų areštai ir terori- zavimas vyko visą okupacijos me- tą. NKVD tapo padėties viešpačiu ir tikroju krašto sei- mininku. Bet lietuviai ir skau- dziose valandose lieka kantrūs ir ištvermingas. Mokyklose pa- trijotai mokytojai ieško kelių jaunimui daugiau pateikti žinių iš garbingos lietuvų tautos is- torijos, iškeltant mūsų kuni- gaikišius ir atgimtančius Lie-

tuvos darbuotojų reikšmę. Baž- nyčios kaip niekada perpildytos, o Vilniuje Aušros Vartuose kun. Alfonso Lipniūno pamokslų pa- siklausyti plaukia ir tie, kurie religiniams klausimams jau se- niai buvo abejingi.

Prisimintini 1940 metų lap- kričio mėn. 2 dienos vėlynių va- karo įvykiai Kaune. Į kapines suplaukia tūkstantinės minios žmonių — daugiausia jaunimas. Visi jaučia, kad Vėlinių vakaro nuotaika yra apgaubusi visas šio gyvenamo meto dienas. To- dėl norisi nors prie savo tautie- čių kapų prabilti nuosirdžia lie- tuviškąją giesmę ir malda. Bet, NKVD nesnaudžia. Sužūia maši- nos ir slapstosios policijos agen- tai griebia kiekvieną, kas dar nesuspėja dingti nakties tam- soje.

Vienas iš tos nakties liūdi- ninkų J. K. mums liudija:

"...Pasprunkančių tarpe į gatvę išėjau ir aš. Vos spėjus paeiti iki V-tosios valst. gimna- zijos, Vytauto prospektu mane pralenkia du vyrai ir atsigrįžę pareiškia, kad aš esu areštuotas. Nieko jiems nepasakęs, nutariau bandyti grįžti atgal. Tuomet aš užpakalyje pastebėjau jau tris NKVD agentus, kurių vienas įrėmęs į mano petį pistoletą pa- kartojo:

— Tamsta esi areštuotas...

Nieko kito neliko, kaip tik ei- ti kur buvo įsakytą. Buvau at- vestas į prie kapinių esantį di- džiuolį garažą. Jis buvo tiek pi- ldytas areštuotųjų, kad vos buvo buvę kapinėse. Tai buvo apie 10 val. vakaro. Netrukus atvažiuo keletas lengvų maši- nų, kurios po 3-4 asmenis gebe- no į centrinius NKVD rūmus. 19 asmenų grupė buvome pa- talpinti į vieną rūmų kamara. Netrukus atėjo vienas NKVD pareigūnas pasiteirauti, ar kas iš mūsų nemokame rusų kalbos. Tokių suimtųjų tarpe atsirado keletas. Tame skaičiuje buvau ir aš.

Tardymui buvau iškviestas pirmuoju. Pirmieji klausimai bu- vo, ar aš neturiu giminių bei pažįstamų Amerikoje, Anglijo- je, Vokietijoje ir kituose vaka- rinuose kraštuose. Kodėl negy- venu savo tėvo namuose ir ar turiu kokį nors kilnojamą ar nekilnojamą turtą. Į visus šiuos klausimus, su trumpais paaiški- nimais, atsakiau neigiamai. Ta- čiau tuo viskas nesibaigė. En- kavedistų buvau nugabentas į gretimąjį kambarį, kur pradėjo lupinėti nuo pirštų nagus, ba- dėti adatomis ir mušti lazdomis bei pistoletų rankenomis. Man atsisakius "prisipažinti", buvau pritvirtintas prie kažkokių tai- narų ir žvėrišku įnirtimu muša- mas iš naujo. (Nagų lupinėjimo ir mušimų žymes nešioju dar ir šiandien). Kiekvieną metu, kada aš pareikšdavau NKVD pareigūnams nors ir menkiausį pasipriešinimą žodžiu, susilauk- davau vis naujas ir vis stipres- nes smūgių atakas. Supratau, kad geriau yra daugiau patylėti. Grasinimai, kad būsiu tuojau sušaudytas, buvo eilinis grąsi- nimas, prie ko visiškai pradėjau priprasti. Taip iš eilės visus tris kartus buvau apklausiamas ir po to vėl iš naujo mušamas. Kada pagaliau buvau įstumtas į foto- lio išvaizdos kėdę, pajutau, kad esu purtomas stiprios elektros srovės. Tuo metu pirmą kartą apalpau. Po kurio laiko atsipei- kėjęs visiškai nesorientavau kur esąs ir negalėjau pratarsti žodžio. Kada iš naujo pradėjo apklausi- nėjimą, buvo jau rytas. Į tar- domąjį kambarį įėjo kapitono laipsnio enkavedistas. Jis pa- lėkė didžiai dėkingas socialisti- nei sovietų vyriausybei, jog ma- ne išardė rado nekaltu ir 1940 metų lapkričio mėn. 7 d. 1 val. 30 min. (naktį) paleidžia į lai- svę.

Netoli namų, manęs laukė ma- no pusbrolis. Šis man pranešė, kad į savo butą neičiau, nes ten esu laukiamas dviejų vyrų, ku- rie yra uždraudę mano šeimos nariams išeiti iš namų (pusbro- lis gyveno už sienos). Jo paklau- sęs užsukau pas pažįstamus ir ten išlaukiau iki sekančio ryto. (B. d.)

— Ką su šiuo kalės vaiku da- rysite?

Aš išgirdau atsakymą:

— Eis vinegretui...

Po trumpos pertraukos pra- dėjo apklausinėjimą iš naujo. Dabar pagrindiniu klausimu bu- vo tai, kad aš agitavęs žmones

prieš bolševikų valdžią ir ragi- nęs juos sukilti. Tuo reikalu aš būk tai atėjęs ir į kapines. Pa- prašiau, kad man keliama kal- tinimą konkretizuotų ir įrodytų faktais.

— Ach, faktų — tų mes tu- rime pakankamai, — ramiau to- nu nutęsė tardytojas ir staiga prasiverus durims aš pamačiau prieš savo akis du surakinto- mis rankomis vyrus. Vienas iš jų buvo apiplyšusiomis kelnėmis ir senu karišku mundiru, antras gi apsirengęs kiek švariau ir darąs daugiau inteligento žmo- gaus įspūdį. Kada mano tardy- tojas kreipėsi į juodu su klauši- mu, ar aš jiems nesu pažįstamas ir žinomas, šie nei kiek neabe- jodami atsakė, kad mane gerai pažįsta kaip agitatoria prieš so- vietų valdžią ir raginantį dary- ti Lietuvoje sukilimą. Iš pra- džių žiūrėjau į man nematytus vietų apstulpsęs ir nebežinoda- mas ką aš į tai turiu atsakyti. Tik susiorientavęs, kad tai esa- ma tų pačių enkavedistų, kurie turėjo vaidinti mane pažįstamą ir ludyti apie mano antibolše- vikiškas agitacijas, savo gyny- mąsį tesiau toliau. Kada ryto- jau dieną apie pietus buvau grąžintas pas savo bendrojo li- kimo draugus, ant kojų nebepa- stovėjau.

Dėka įmonės darbininkų ir tarnautojų, su kuriais eilę metų teko drauge dirbti, rūpesčio ir kolektyvinio prašymo, iš NKVD nagų buvau paleistas. Čia tur- jau pasirašyti du raštus. Pir- mas, kad niekam niekada nepa- sakosiu kur esu buvęs ir kas su manimi buvo, daroma. Už šio pasižadėjimo neįstešėjimą gresė auščičiausioji bausmė be jokio teismo, kaip valstybinės paslap- ties išdavikui. Antrasis raštas turėjo reikšti padėką, kad aš lieku didžiai dėkingas socialisti- nei sovietų vyriausybei, jog ma- ne išardė rado nekaltu ir 1940 metų lapkričio mėn. 7 d. 1 val. 30 min. (naktį) paleidžia į lai- svę.

Netoli namų, manęs laukė ma- no pusbrolis. Šis man pranešė, kad į savo butą neičiau, nes ten esu laukiamas dviejų vyrų, ku- rie yra uždraudę mano šeimos nariams išeiti iš namų (pusbro- lis gyveno už sienos). Jo paklau- sęs užsukau pas pažįstamus ir ten išlaukiau iki sekančio ryto. (B. d.)

— Ką su šiuo kalės vaiku da- rysite?

Aš išgirdau atsakymą:

— Eis vinegretui...

Po trumpos pertraukos pra- dėjo apklausinėjimą iš naujo. Dabar pagrindiniu klausimu bu- vo tai, kad aš agitavęs žmones

Visi į Niagarą!

Iš L.S.B. Vadijos Toronto gautomis žiniomis jau arti 100 Brolijos narių yra užsiregistra- vę dalyvauti jubiliejinėje sto- vykloje prie Niagaros (Kanado- je). Stovyklautojų sąrašai plau- kia iš New Yorko, Los Angeles, Omahos, Montrelio ir kt. vie- tovių. Laukiama, kad neliks nė vieno skautų vieneto šiaurės Amerikos kontinente, kuris ne- pasiųstų savo atstovų šion sto- vyklon.

Jau yra paruošta smulki sto- vyklavimo programa, gamina- ma meniška Jubiliejinės Stovyk- los gairė ir kt. Paskn. V. A. Mantautas atsiuntė Vadijai kruopščiai paruoštą sk. vyčių darbo programą, kuri sk. vy- čiūms žada nepraštą ir prasmi- ngą stovyklavimą. Padaryti stovyklos vartų bei papuošimų projektai.

Jubiliejinės Brolijos stovyklos viršininkas informuoja būsimus stovyklautojus: 1) Stovyklon- savomis susisiekimo priemonė- mis vykstantieji kviečiami orfentuotis pagal žemėlapi, ku- ris bus atspausdintas birželio mėn. "Skautų Aide" (Nr. 6). Stovyklavietė, vadinama "Ni- gara Falls Boy Scouts Camp", yra 8 mylios nuo Niagara Falls Miesto. Iš Niagara Falls, Ont., važiuoti per Queenston miestelį (esantį už 5 mylių nuo Ni- gara Falls). Nuo Queenston sto- vyklavietės 3 mylios į šiaurę. 2) Traukiniais ir autobusais at-

vyksta stovyklautojai bus pasi- tikti Niagara Falls stotyse. Stovyklos vadovybė pakartoti- nai ragina pranešti atvykimo laiką bei stovyklautojų skaičių, kad iš anksto galėtų parūpinti jiems transporto priemones per- vežti stovyklon. Šias žinias pra- šoma pranešti iki birželio 20 d. stovyklos viršininko adresu: Mr. K. Grigaitis, 994 Dundas St., W. Toronto, Ont., Canada. 3) Stovyklautojai, atvykę į sto- vyklavietę, tuojau privalo re- gistruoti stovyklos štabe. Vie- netais atvykusius stovyklauto- jus, registruoja vieneto vadas; pavieniai — registruojasi pa- tys.

4) Stovyklavimo programa: Birželio 30 d. — atvykimas ir stovyklos įrengimas.

Liepos 1-4 dienomis stovykla- vimas. Stovyklavimo metu nu- matyta — liepos 1 d. — 10 val. iškilmingos pamaldos; 10:30 val. stovyklos atidarymas. Liepos 2 d. — 20 val. iškyla į Niagaros krioklį. Liepos 4 d. — 14 val. vadovų sueiga, kurioje dalyvau- ja skautininkai, dvasios vadovai, akademikų sk. valdybų nariai ir pirmininkai, draugininkai, sk. vyčių dr-vių ir būrelių vadai, laivų vadai ir jų pavaduotojai. 20:30 val. stovyklos uždarymas ir 21 val. laužas. Liepos 5 d. — stovyklos likvidavimas ir išvy- kimas namo. Užsėdimų progra- ma ir smulki dienotvarkė bus

paskelbta stovykloje. Užsėdi- mams numatoma kasdien po 5 valandas.

Mieli skautai bei vadovai, vos kelios savaitės liko iki mūsų didžiojo sąskrydžio, — atidėki- me viską į šalį ir stropiai ruoš- kime į Niagarą! — SKS —

ORGANIZUOJAMI JORŲ BUDŽIAI

L.S.B. Vadija pritarė Jūrų Sk. Skyriaus vedėjo jūr. sktn. B. Stundžios iškeltam sumany- mui steigti atskirą jūrų skautų šaką vyresniojo amžiaus jūrų skautams. Jie bus pavadinti JORŲ BUDŽIAIS. Jais bus ru- ryti skautai, ar jais nebuvo, ne- jaunesni kaip 21 m. amžiaus asmenys. Pasiruošimu, progra- momis bei tradicijomis ši šaka būtų panaši į skautus vyčius. Budžiai dėvėtų atskirą unifor- mą ir būtų, kaip ir skautai vy- čiai, pavyzdys jaunesniesiems. Šis sumanymas, be abejo, su- stiprins jūrų skautų gretas ir kartu sumažins nuhyrėjimą pa- sireiškiantį, jų tarpe, vyresnio amžiaus sulaukus. Šis projek- tas, pasitelkus jūrų skautų są- jūdžio specialistus, vystomas į konkretnesnius rūmus ir bus pri- statytas Brolijos Vadijai tvir- tinti.

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Vasarinės Medžiagos

Jūsų patogumui... Jūsų šeimai ir Jūsų namams

79c "Simtex" Samforised*

DENIMS

39c

Yd.

- Kelnės
- Trumpoms kelnaitėms
- Marškiniams
- Užvalaidoms
- Staltiesėms
- Maudymosi kostiumams
- Vaikų drabužiams
- Daugeliui kitų dalykų

Šis yra denims sezonas! Populiari medžiaga, nes ji plaunasi taip lengvai, duoda tokį patarnavimą ir niekuomet nesustraukia! Ji yra sanforized.* Labai žema kaina už šią puikią rūšį. Spalvų pasirinkimas. Pasiėmė ir sutaupyk! Ilgiai 1 iki 8 yardų.

* Nesustrauks daugiau kaip 1%.

The May Co.'s Basement Yard Goods Department

89c Spring Mills' "Everglaze"

MEDVILNES

49c

Yd.

15 lygių spalvų ir baltos

Labai mėgstamos, nes gražiai plaunasi. Įspaus- tas apdirbimas yra toks gražus ir ilgai užsilaiko. Visos yra nesustraukiamos ir garantuojame ne- blunkama spalva. Vasaros populiariausia plu- nama medvilnė! Labai speciali kaina už šią rū- šį! Pasiėmė ir sutaupyk!

Kūdikių vasaros reikmenys

Kūdikių "Beacon" pritaikyti lopšio dekinai — lygios spalvos su rayon apsiuvimu. 36x52". 3.99

69c iki 89c kūdikių Elanette marškiniai arba Kimonos — maži netikslumai. Rausvas ar mėlynas apsiuvimas. Visi balti. 59c ar 2 už \$1.00

Kūdikių pritaikytos lopšio paklodės — padarytos iš tvirtu 80 kvadratinės medvilnės geram nešiojimui \$1.00

29c-39c be rankovių vasaros marškiniai — geros rūšies balti vasariniai marškiniai. Dydžiai 2 iki 4. 4 už \$1.00

Garsūs "Taylormade" kūdikių medvilnės marškiniai — vien baltos medvilnės su ilgomis ar trumpomis rankovėmis 2 už \$1

Reg. 3.95 "Curity" Gauze skepetaitės — visiškai minkštos ir greit džiūvančios. 2.94 tuzinas

2.35 "Baby Mae" Birdseye skepetaitės — 27x27", puikių rūšių, įrėsta į celulozą. 2.34 tuzinas

Reg. 1.68 kūdikių plastikos paduškaitės — lygios spalvos mėlynos ar rausvos, aptvėrimui, ar augštai kėdutei paduškaitės. 1.39

Kūdikių baltos medvilnės iškimštos paduškaitės — 18x34", maži netikslumai, nešiojimo galimybė neapsunkinamai. 2 už \$1.00

Kūdikių naujos medvilnės

CRAWLERS

Kūdikių medvil- nės raištai ir at- spausinti kėtkuo- ti Crawlers viso- se naujose spalvose. Dydžiai 0 iki 18 mėnesių.

\$1

29c kūdikių baltos medvilnės

Sportinės kelnaitės

4 už \$1

Jos yra tikrai baltos medvilnės, dvigubo sto- rio. Dydžiai 2-4-6.

The May Co.'s Basement Infant's Wear Department

To Our Friends and Patrons
BEST WISHES

STRONG - KENNARD COMPANY
OPTICIANS

2044 EAST 9th STREET

MA 1-0440

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

WILSON HI-SPEED

SERVICE STATION

8000 BESSEMER AVENUE

DI 1-9807

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

CONCRETE PIPE CO., OF OHIO

OLD MILES ROAD
LO 1-5367

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

JUDGE FRANK D. CELEBREZZE

MUNICIPAL COURT

BEST WISHES

To All Our Friends

Leonard Electric
Mfg. Co.

★

3907 Perkins Avenue

HEnderson 1-8736

UŽDIRBK

2%

TAUPYDAMAS

... jau 104 metai

užtikrinto saugumo

Society for Savings
IN THE CITY OF CLEVELAND

127 Public Square

Founded in 1844

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Redaktoriaus žodis

GINČAI SU MASKVOS TARNAIS

Redakcijon atėjo du laišukai, tą patį reikalą liečiantieji, bet juose išdėstytos visiškai priešingos nuomonės. Ir tuose laiškuose liečiami ginčai su Maskvos tarnais, esančiais "Laisvėje" ir "Vilnyje".

Laiške iš Detroito sakoma: "Komunistinėje "Vilnyje" kasdien pilna iškraipytų visokių žinių, užtemptų ant Kremliaus kurpalius. Jose nekinama Lietuvos praeitis, iš kailio neriantis giriami komunistai, maišomi su žeme lietuviai veikėjai. Kodėl Jūs į tuos "Vilnius" šmeištus nereaguojate?"

Laiške iš Brooklyno rašoma: "Net pyktis ima, kada matai "Vienybėje", "Darbininke", ir ypač Grigaičio "Naujienose", nuolatinius ginčus su Maskvos tarnais, įsikūrusiais "Laisvėje" ir "Vilnyje". "Darbininkas" net tiek sumaišo lietuviškus reikalus, kad spaudos apžvalgoje mini komunistinius ir nekomunistinius laikraščius, kaip lietuvių spaudos balsą. O apie "Naujienas" tai nėra nė kalbos, nes ten beveik kiekvieną dieną rasi peštynes su vilniečiais ar laisviečiais, ištikimais Maskvos tarnais. Gerai darote, kad juos visiškai ignoruojate."

Minėtuose laiškuose paliesti jautrosi reikalai. Jau vien iš tų laišukų matyti, kad lietuviai dar nėra suvienodinę pažiūrą į Maskvos tarnų pastangas, ypač jei tos pastangos perduodamos gimtąja mūsų kalba. Vieni į jas reaguoja, kiti laikosi nuomonės, kad nėra jokios prasmės ginčytis su Maskvos tarnais. Jei jau ginčytis, tai gal geriau su pačiu ponu, negu su jo tolimu tarnu, už virvelės kraipomu.

Dirva iki šio laiko laikėsi tokios taktikos, ir ateity jos mano laikytis, kad su mažais, bet aktyviais nusiteikimais Maskvos tarnais, nėra jokios prasmės vesti kalbas, jas savoj spaudoj lyg ir populiarinti. Mes laikome, kad "Vilnius" ir "Laisvės" balsas yra Maskvos balsas, kad tai nėra jokie lietuvių ginčai su lietuviais, bet nuo lietuvių visiškai nutolusių ir svetimiems nuėjusių tarnauti pareiškimai, dažnai vienokiom ar kitokiom vertybėm iš anų aruodų apmokėti.

Kad "Darbininkas" tokius dalykus sumaišo, mes taip pat stebimės. Gal kartais "Darbininkui" taip atrodo, kad jei jau ne jo nuomonė, tai ji jau maždaug tinką pažeminimui, gal kartais ir greta "Vilnius" ar "Laisvės" pastatant. Bet "Darbininkui" valia elgtis kaip jis išmano, ir skaitytojams taip pat dėl tų reikalų turėti savas nuomones...

Kita kalba dėl "Naujienų" ginčų ir ginčelių. Va, 136 ir 137 numeryje, jau ginčijasi vakarykštis "laisvietis" su savo buvusiais bosais. Va, ten buvę anų dienų draugai, kartu "veikę", kartu revoliucijas darę, dabar nevienodai žiūri į anų dienų, kartais tik vakarykščių, darbus. Žodžiu, dažnai atrodo, kad tai buvusių savų su savais, o kartais ir mažai kuo besiskiriančių, pasipiešiojimai: Iš tų nuolatinių ginčų su "laisviečiais" ir "vilniečiais" galima tik tokią išvadą padaryti, kad ten baisiai daug giminių... o kaip tada tokiems su tokiais nepasikalbėti...

SUDIEV BEISMONTUI...

Prieš metus iš Chicagos atėjo laiškas, kuriame buvo įrašyti ne-

Prancūzijos negalavimai

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

ir vadovaujamos valios. Vedama savo rūšies visų kova prieš visus, įsigalėjo tam tikras liberum veto, kuris savo laiku daugiausia prisidėjo prie Lietuvos-Lenkijos valstybės sužlugdymo.

Būtų neteisinga teigti, kad per debatus parlamente nenu-skambėtų kilnių minčių ir patriotinių šūkių. Bet stinga saistancio susiklausymo ir sugebėjimo bendruosius valstybės interesus pastatyti augščiau grupinių reikalų. Dalis parlamentarų jaučiasi tarytum blogos rūšies advokatai, kurie gina savo klientų interesus, o ne ieško visiems privalomo teisingumo. Tokiomis aplinkybėmis jokia valdžia neįstengia įvykdyti gilesnių reformų, o kraštas vis labiau smunka. Kai svarstoma valstybinė samata ir kai klausimas eina dėl mokesčių ir subsidijų, vyriausybės bemačiam suklumpa, nes paliečiama opiausia vieta — kišenių. Tad dažniausia besvarstant biudžeto reikalus ir finansines reformas vyriausybės atsiduria be daugumos, joms tokios aplinkybėmis nелеka kitos išeities, kaip pasitrukti.

Tuo pat metu valstybės išdo deficitas mėnesis iš mėnesio auga, nes vyriausybės negali imtis griežtesnių mokesčių bei kitų finansinių reformų. Pav., paskutinioji Renė Mayer vyriausybė galėjo tesėti savo finansines prievoles tik Prancūzijos Banko (Banque de France) trumpalaikio avanso dėka, kuris siekia 80 milijardų frankų. Birželio pabaigoje vyriausybė

mažos prasmės naujakurio žodžiai: "Gavau butą! Sudiev beismontui". Prašau pakeisti adresą".

Mes tikime, pagal laikus ir papročius, kad po metų tas mūsų geras skaitytojas, jau vėl bus pažengęs laiko laiptais ir jau turėtų vėl parašyti, laiška. Šį kartą tokio turinio: "Sudiev nuomajam butui! Nusipirkau namą. Prašau pakeisti adresą".

Ir kodėl-taip rašom? Gi todėl, kad dažnai gaunam panašius laiškus, su naujais savininkais mes drauge džiaugiamės, kad palengva gerėja mūsų reikalai. Mes taip pat tebemanom, kad tie nauji savininkai taip pat nežmiršta ir lietuviškos knygos, ir lietuviško laikraščio, ir bendrai visokių lietuviškų reikalų.

turės naujų išlaidų 100 milijardų sumai, nors padengimo nėra. Renė Mayer jau buvo susitaręs su amerikiečiais dėl off-shore užsakymų 100 milijonų dolerių ir dėl avanso 50 milijonų dolerių sumai finansinės pagalbos 1953-1954 metais sąskaiton. Deficito likutį buvo tikimasi padengti viadus paskolos pagalba. Tačiau amerikiečiai pastatė kaip sąlygą, kad parlamentas priimtų Mayerio sanacijos programą. Ją besvarstant, vyriausybė suklupo.

Prancūzijos negalavimai įgauna kroninį pobūdį. Krašte viešpatauja apatija, gyventojai nu-stoja pasitikėti politine vadovybe. Merdėjimas viešpatauja politikoje, bet jis plinta ir ūkio gyvenime. Antoine Pinay bandė sustabdyti infliaciją, bet ir jis ilgai neišsilaikė prie vyriausybės vairo. Jo deflacinė politika stabilizavo kainas, bet privėdė prie kai kurių pramonės šakų gamybos susiaurėjimo. To padarinys buvo arba darbininkų atleidimas, arba darbo laiko sutrumpinimas, kas savo ruožtu sumažino darbininkų pajamas. Nuo to pirmoje eilėje nukentėjo žemės ūkis ir prekyba. Kilo vi sa eilė streikų.

Prancūzijos gyvenamą visokeriopą krizę dar labiau paas-trina karas Indokinijoje, be to, nesutarimai dėl užsienių politikos linijos. Opozicija prieš Europos gynybos bendruomenę nėra sumažėjusi, šios sutarties ratifikavimas vis labiau delsiamas, Europos kariuomenės sudarymas darosi dėl prancūzų opozicijos vis labiau problema. Nors Robertas Schumanas ir Georges Bidault priklausomai tai pačiai partijai, bet kiek pirmasis yra Europos vienybės entuziastas, tiek pastarasis laikosi šiuo atžvilgiu santūriai.

Kas Prancūziją išves iš krizės? Vis labiau darosi aišku, kad tikrai vyriausybė, apimanti visas partijas (išskyrus komunistus), turėtų pakankamai autoritetą ir sugebėtų įvykdyti reikalingas reformas. Tokia "tautinės vienybės" (union nationale) vyriausybė Prancūzijoje yra praėityje ne vieną kartą sudarydavo, kai kraštui kildavo pavojus. Žilagalvis prancūzų politikas Herriot dar prieš 30 metų išsitarė: "Sūnūs turi surasti bendrą kalbą prie sergančios motinos lovos".

Apie prancūzus sakoma, kad jie pasirodo didvyriškai pavo-

AR ŽINAI?

1867 metais Amerika sumokėjo Rusijai už Aliaską 7.200.000 dolerių, arba 2 centus už akrą.

1901 metais Connecticut valstybė bene pirmutinė išleido įstatymą, nustatantį didžiausią leistiną greitį automobilistams: 12 mylių į valandą apgyventose vietose ir 15 mylių kitur. Tas pats įstatymas reikalavo sustoti, jei arkliai automobilio baidėsi.

San Jose, California, miesto savivaldybė šiais metais nustatė, kuriose to miesto gatvėse net gaisrininkai negali važiuoti greičiau kaip 10 mylių į valandą.

Amerikos kariuomenės vadovybė įsakė visiems savo žinybos šoferiams kas 2 valandos sustoti 10 minučių poilsui. Rezultate kariškų mašinų susisiekimo netaimų skaičius sumažėjo 50%.

Tvirtinama, kad Anglijoje kasdien suvartojama 10 milijonų tablečių aspirino. Taigi, kas dešimtas anglas nuryja 2 tabletes kasdien.

jau valandą, bet pakrinka normalaus gyvenimo sąlygose. Netenka abejoti, kad Prancūzija gyvena sunkios krizės laikotarpiu. Ar prancūzų dauguma tą pavojų jaučia ir ar ji yra pasiryžusi daryti atitinkamas išvadas, galima tikėtis. Viena aišku, kad Prancūzijai reikia ir valstybės konstitucijos reformos, nes dabartinėje santvarkoje žymia dalimi glūdi esamų negalavimų šaknys. Savo laiku gen. de Gaulle buvo pasiūlyęs reformuoti Prancūzijos konstituciją, tačiau kaip sykis šį pavasarį jis, pralaimėjęs jo sąjūdžiui per komunalinius rinkimus, iš aktyvios politikos pasitraukė. Ir šis prancūzų karys, didvyriškai kovojęs karo metu, nepasirodė augštumoje "normalaus" gyvenimo sąlygose.

Kol nebus įvykdyta gilių reformų Prancūzijos viešajame gyvenime, šis kraštas, kuris pagal savo geografinę padėtį, žemės gelmių turtais ir palankias klimatinės sąlygas galėtų gyventi ištekliaus, deja, pasiliks Europos ligonis. Juo dažniau vyriausybės kaitaliojasi, tuo mažiau gyvenime kas pasikeičia...

Kažkuris tarptautinis institutas skaičiavo, kiek laiko užtrunka su namų apyvokos darbais namų šeimininkės. Pasirodė, kad daugiausia dirba vokiečių — 118 valandų į savaitę, po jos seka prancūzė su 115 savaitinių valandų. Amerikietė užtrunkanti tik 63 valandas.

Amerikoje tebeveikia įstatymas, draudžias indėnams paroduoti "ugnies vandenį (alkoholį)".

Georgia yra vienintelė JAV, kuri leidžia balsuoti sukausiems 18 metų.

Spėjama, kad 1975 metais JAV važinės 65 milijonai automobilių ir 20 milijonų sunkvežimių.

Balandžio mėn. 1 diena krašte buvo 23.256.000 televizijos aparatų.

Vienos Wisconsin vidurinės mokyklos mokiniai bando surinkti vieną milijoną penų. Pirmiausia jie nori pamatyti, kaip tokia krūva atrodo, o vėliau atiduoti surinktus pinigus ligoninės statybai.

Žmogus, sugalvojęs antrąjį pieštuko galą aprūpinti trintuku, audėjas H. Lipman, uždirbo apie 100.000 dolerių. Žinoma, ne audykloje, o su trintuku.

Keliaujant lėktuvu, galima rūkyti cigaretes, bet draudžiama rūkyti cigarus.

Vidutiniškai 500 vokiečių kas mėnuo išteka už amerikiečių karių. 1952 metų antrąjį pusmetį, vadinas, per šešis mėnesius, tik 56 anglai kariai vedė vokie-taites.

Atominės Energijos Komisijoje kiekvienas rašomasis stalas turi priede du krepšius popieriui: pilkos spalvos — paprastam popieriui ir raudonos — slatiems popieriui. Raudonųjų krepšių turinys pirma turi būti sudraskomas į smulkius gabaliukus, o po to sudeginamas.

Rekordiniai vedybų metai JAV buvo 1946-ji. Tais metais krašte susituokė 2.300.000 porų. Praėjusiais metais į moterystės "stoną" (lietuviškai taisykliau — pančius) įžengė 1.540.000 poros.

Vr.

A. PAUL TINCHER

HANDWRITING EXPERT

Expert on all Questions on Forgeries. — Age of Ink Paper, Typewriting, Court Photographs

NATIONAL CITY BANK BLDG.

CH 1-2344—MA 1-7696 • Evenings—WY 1-3666

Best Wishes to Our Friends and Patrons

B. OF L. E. AUDITORIUM

Corner of St. Clair & Ontario St.

Suitable for Lectures, Plays, Moving Pictures with Sound Effect. — Seating capacity 1,200—800 on first floor and 400 in the balcony. Convenient transportation facilities.

Frank W. Chopp, Mgr.

Phone: CH 1-0733

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

DR. G. H. SCHEVE

OPTOMETRIST

1732 EAST 55th STREET

EX 1-2989

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

ELECTRO PROCESSING COMPANY

PLATING AND SURFACE TREATING

4615 SUPERIOR AVENUE

EX 1-1154

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JOE LATINA & SON PLASTERING CO.

4438 TAMALGA DRIVE

South Euclid, Ohio

EV 1-2407

BEST WISHES

To Our Many Friends

THE LAKESIDE STEEL IMPROVEMENT COMPANY

5418 LAKESIDE AVENUE

HEnderson 1-9100

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

OHIO IRON WORKS

INDUSTRIAL STEEL FABRICATORS

877 ADDISION RD.

EX 1-7625

GREETINGS and BEST WISHES

STEEL FABRICATORS CO.

CENTER AND SPRUCE

TO 1-2643

SENIAU IR DABAR

E. S. KARIUS

SĄSKRYDŽIO PROGA

PHILADELPHIA,
BALTIMORE,
WASHINGTON

Artimiausios Amerikos sostinei lietuvių kolonijos yra Baltimore, apie 40 mylių ir Philadelphia, apie 130 mylių. Abu miestai guli šiaurinėje kryptimi nuo Washingtono, per juos eina traukiniai iš Washingtono į New Yorką. Philadelphia nuo New Yorko 90 mylių. Iš New Yorko į Washingtoną apie 220 mylių kelio.

Baltimore, anų laikų anglo lordo Baltimore vardu, yra senas miestas; per Baltimore ir Philadelphia yra atvažiuojanti daug senosios kartos lietuvių išvykusių į Ameriką. Reikia pasakyti, kad ir tuos du uostus eidavo prasti, prekiniai laivai iš visų Vokietijos uostų. Tais laivais mūsų imigrantai turėdavo ilgą, varginančią kelionę, važiuodavo po tris savaites, mėnesį laiko; per tą laikotarpį jūrose pasitaikydavo prastų orų, ir todėl daugelis rašydavo Lietuvon saviesiems: "Jei per okeaną galėčiau pėsčias pareiti, grįščiau tėvynėn tuoj, bet laivų važiuoti baimė ima..."

Ir per New Yorką važiuojant, kur atėdavo geri, dideli laivai, mūsų lietuvių žydai agentai apgaudavo, paimdami už laivakortes brangesniais laivais, o keleivius pasiūsdavo mažais laivais. Kiti ir šiandien nežino, kad buvo didelių laivų. Ir daugybė lietuvių, vien dėl baimės keliauti jūra, atsidėdavo Lietuvon apsilankyti nepriklausomybės laikais.

Natūralu, kad tais laikais daug lietuvių ir liko gventi Philadelphiaje ir Baltimore. Ir taip tuose miestuose išaugo didelės lietuvių kolonijos, savo laiku vaidinusios svarbų vaidmenį mūsų išsivijoje. Philadelphiaje ir Baltimoreje leista visokių pakraipų laikraščiai, vesta smarkios srovės kovos. Ten mokslus išėjo ankstyvesnė mūsų profesionali dar prieš šio šimtmečio pradžią.

Philadelphiaje leista socialistų partijos organas "Kova", kuris pirmo pasaulinio karo metu kovojo prieš Amerikos stojimą į karą ir pabaigoje, paėmus komunistinę kryptį, valdžios buvo uždarytas. Jos štabas išlaskė, jie vėliau pradėjo komunistinę akciją. Socializmas lietuvių tarpe kaip ir išnyko, liko socialistų sąjunga su 19 narių ir pora vadų. Kiti sukomunistėjo. Tik nuo 1930 metų socialistai vėl atsigrėbė, kai jiems pavyko komunistus apmaiti jų "bendrume fronte" ir socialistai įsikibo į SLA, kuris negali jų ir dabar atsikratyti.

Philadelphiaje visada radosi karštų tautininkų-patriotų, bet jie buvo pavieniai veikėjai, negalėję prasminti savo veikla, nors visada paremdavo tautininkų reikalus savo aukomis ir darbu. Jie daug prisidėjo prie rengimų Lietuvių Misių į Washingtoną 1945 metais, ir pajėgdavo atlaikyti savo frontą iki tam tikro laipsnio lietuvių organizacijose.

Baltimore kolonija, taip pat turėjusi ir socialistų ir nihilistų lietuvių lizdus, kur bandyta leisti tų kryptų laikraščiai, ir P. Grigaitis Baltimore norėjo padaryti savo tvirtovę, kur jis bandė redaguoti socialistų laikraštį ("Pirmyn", 1913 m.), bet neturėdamas pritarėjų prieš apie 35 metus persikėlė Chicago. Ir ten užvaldė bendrovės pradėtą leisti laikraštį "Naujienas". Baltimoreje gyvena ir mirė anų laikų patriotinių-istorinių dramų rašytojas Nagor-nauskis.

Baltimoreje gimė ir Amerikos Himnas, "Star Spangled Banner", laike Britų užpuolimo Baltimore tvirtovės, 1812-14 kare. Himno autorius F. S. Key. Nors taip nuosali nuo visko — 220 mylių nuo New Yorko, 350 mylių nuo Clevelando ir apie 650 mylių nuo Chicagos, — ši "pietu" kolonija tautininkams buvo labai artima, visada turėjo ir turi artimų bičiulių, darbuotojų, kurie atsiliepia į kiekvieną pastangą praversti didesnius lietuviškus darbus.

Washingtono kolonija. Pačioje sostinėje, lietuvių kolonija, susidariusi daugiausia iš "ateivių" į Washingtoną, jaunosios kartos profesionalų, valdiškių, įstaigų tarnautojų, kurie suvažiuoja į sostinę daugiausia iš rytinių valstybių. Tik mažas būrelis buvo nuolatinis. Jaunoji karta daugiausia buvę parapilij chori nariai ir šiaip geri parapilijčiai. Čia, jų tarpe įsisukęs gabiam kunigėliui, mokojo tautininkų darbus nuneigti. Tuo jie atsižymėjo labiausia minėtų Misių laikais, kai visiems Amerikos lietuviams reikėjo dėti pastangas dirbti Lietuvos labui. "Washingtono Lietuvių Draugija" Misių ignoravo, net kai kurie boikotavo, nors savo tarpe ta draugija rodė patriotinę dvasią, su Lietuvos ministru Žadeikiu skaitėsi. Tos draugijos tokia laikysena buvo grynai anti-tautininkiškos akcijos išdava to kunigėlio ir kelių jam pritariantčių asmenų.

Nesutarimų pasekoje buvo įkurta kita — Baltijos Tautų Draugija, kuriai vadovavo gerų norų lietuvis, nemokąs lietuviškai kalbėti. Ta draugija apėmė lietuvių, latvių, estų ir, rodos, suomių. Be rengimų tų tautų nepriklausomybės minėjimų dar stengėsi tas tautas atstovauti amerikiečių tarpe. Sostinė Washington turi arti milijono gyventojų, kurių didelę dalį, kelis šimtus tūkstančių, sudaro federaliai valdininkai ir valdiškių įstaigų tarnautojai. Visi valdininkai Washington net nesutelpa, daugybė gyvena už Potomac upės Virginia miestuose ir miesteliuose, kurie taip pat išaugę, nustatyti naujais gyvenamais namais. Kita dalis valdininkų gyvena Marylande, Baltimore linkui, kurie beveik prijungia tas kaimyninių valstybių didesles sritis prie Kolumbija Distrikto.

Po pilietinio karo, kurio metu, 1864 metų liepos pradžioje, pietiečiai buvo užgule sostinė ir ją saugojančias tvirtoves, apsigynus ir taikos metui grįžus, Washingtonas pradėjo augti kultūros ir mokslo srityse. Čia išaugo garsūs universitetai — George Washington Universitetas, Amerikos Katalikų Universitetas, Georgetown Universitetas (jezuitų), Pranciškonų vienuolynas, katalikų kolegija moterims, negrų universitetas, eilė privatinų kolegijų ir teisių bei meno mokyklų; medicinos centrai, valdiškos karo, laivyno ligoninės, laboratorijos ir t.t. Katalikams Washington taip įsistiprinus, protestantai pradėjo klastingai skelbti, būk norima ir popiežių parvežti Amerikon.

Labai imponantiškas Italijos Renesanso architektūros stiliaus yra Kongreso Knygynas, su apie 10,000,000 knygų, milijonais rankraščių ir dokumentų. Jų tarpe ir viešai išstatyta Nepriklausomybės Deklaracija ir ankstyva, ranka rašyta, Respublikos konstitucija.

Knygynas yra į rytus nuo Kapitoliaus, tik per gatvę. Tikslu, kad sąskrydžio dalyviai tą knygyną pamatys. Tikrai verta aplankyti.

Mieste yra eilė privatinų muziejų. Pats didžiausias muziejus,

LSK ŽAIBO LENGVATLETES — ŠIAUR. OHIO MEISTERES

Birželio 13 d., Clevelande įvyko AAU (Amateur Athletic Union) šiaurės Ohio distrikto vyrų ir moterų lengvosios atletikos pirmenybės, kuriose dalyvavo ir 8 LSK žaibo atstovai — 7 moterys ir 1 vyras. Mūsų merginos šiose pirmenybėse pasiekė gal net nelauktą staigmeną, laimėdamos komandinėse varžybose pirmą vietą ir kartu pereinamąjį taure. Pagrindinis komandos ramsis buvo Elvyra Šikšniūtė, laimėjusi 50 ir 100 jardų bėgimuose pirmąsias vietas. Ji 50 jardų prabėgo per 6,3 sek. ir 100 yd. per 11,9 sek. Šalia šių rungtių E. S. laimėjo antrąsias vietas suolyje į tolį su 16'5" (5,01 m.) ir rutulio stumime su 31'7½" (9,64 m.). Antroji sekminga taškų medžiotoja buvo Stela Juodvalkytė, laimėjusi pirmą vietą rutulio stūmimo, paskėmė 35'1" (10,70 m.), be to, dar antrą vietą disko ir trečią jieties metimuose. Neblogai ištymuose pasirodė E. Kajackaitė ir jauniausioji komandos dalyvė J. Laikinaitė.

Mergaičių klasėje klubą atstovavo tik 1 dalyvė, Ald. Malcunaitė, laimėdama trečią vietą suolyje į tolį, paskėmė 13'8" (4,17 m.). Vyrų klasėje taipogi vienintelis žaibo atstovas Alg. Liutkevičius suolyje į aukštį užėmė 4 vietą, perskėdamas 5'9" (1,76 m.). Techniškos pasekmės disko, beisbolo sviedinuko ir jieties metimuose pranešime vėliau.

RUNGTYNES STELLAI WALSH PAGERBTI

Šį ketvirtadienį, birželio 18 d., 6 val. vak., Patrick Henry High School stadione, Arlington Ave. prie E. 123 St. (ten kur buvo žaidę pirmą kartą), LSK žaibas rengia lengvosios atletikos rungtynes garsiajai Amerikos bei pasaulio rekordistei, lengvatletei Stella Walsh-Walaszewicz, dabar trumpam laikui atvykusiai į Clevelandą pagerbti.

Rungtynių programa. Moterys: 50 m., 100 m., rutulys ir diskas. Vyrams ir jauniams: 100 m., 1000 m., į aukštį ir rutulys. Dėmesio centre, žinoma, bus moterų 50 m. ir 100 m. bėgimai, kur mūsų meistrė Elvyra Šikšniūtė atrodė sudarys stiprią konkurenciją Stellai Walsh. Jei 100 m. laimėjimas

apimęs Respublikos augimą iki šių dienų, su daugybe meno turtų, yra Smithsonian Institutas. Didelis ir imponuojantis yra Nacionalinis Meno Muziejus, turįs garsių dailininkų, ypač europiečių, kūrinių.

Visko, kas gražu, puošnu, didinga Washington, čia nėra bandau surašyti. Geriau tas vietas pamatyti, negu tik jų vardus žinoti. Nors ne viską, bet svarbesnes ir įdomesnes vietas, tikiu, Sąskrydžio dalyviai, kaip rengėjų numatyta, turės progos pamatyti.

Kitame numeryje pažymėsiu apie istorines vietas ir Virginia valstybę, su kuria buvo susijęs ankstyvų Respublikos dienų gyvenimas ir kuri davė visą eilę prezidentų. Ypatinga, kad tokį pat skaičių prezidentų; ar gal ir vienu daugiau, vėlesniais laikais šiai šaliai davė Ohio valstybė, kuri Respublikai kuriantis dar buvo nežinomas, laukinis indėnų kraštas.

KLAIDOS ATTAISYMAS

Jurgio Washingtono paminklas yra ne 55 pėdų, kaip praėjusiam numery paskelbta, bet 555

Stellai Walsh atrodė užtikrintas, tai 50 m., atsižvelgiant į staigų E. Šikšniūtės pradžios greitį, gali būti labai abejotinas. Elvyra Šikšniūtė studijuodama fiziką auklėjama Ohio State universitete Columbus yra padariusi stiprią pažangą lengvojoje atletikoje, ką rodo jos pasiekti laimėjimai perėta šeštadienį, S. Ohio pirmenybėse. Esant geram orui reikia tikėtis, kad E. Šikšniūtė, turint tokią gerą konkurenciją, pavyks prabėgti geriau už Lietuvos rekordines pasekmes. Be Stella Walsh ir žaibo lengvatlečių, šiose varžybose žada dalyvauti dar ir keletas iš kitų Clevelando klubų pakviestų sportininkų. Vyrų varžybose, šalia mūsų, yra pakviesti dalyvauti ir Cleveland Turners lengvatletai.

Apie šias varžybas rašo Clevelando didieji dienraščiai iškeldami lietuvių sporto klubo aktyvumą šioje šakoje. Visi yra prašomi įvertinti mūsų sportuotojų jaunimo pastangas ir kviečiami kuo gausiau atsilankyti į šias varžybas. Pasirodykime prieš sveitintuosius, kad lietuviška visuomenė domisi savo sportine veikla.

Birželio 7 d., LSK žaibo lengvatletai atidarė sezoną. Buvo varžomasi tik vyrų ir jaunių grupėse. Esant nekokiam orui pasekmės buvo vos vidutinės. Iš geresnių pažymėtina Alg. Liutkevičiaus suolis į aukštį 5'81/4" (1,73 m.) ir G. Motiejūno 100 m. bėgimas — 11,6 sek.

S. VENCLAUSKIENEI PAGERBTI POBŪVIS WATERBURY

Pirmojo lietuvių teatre (1899 m. Palangoje) vaidintojai, žinomajai visuomenės veikėjai, auklėtojai ir didelių laukdarinių darbų vykdytojai p. Stanislavai Venclauskienei (kilusiai iš šiaulių) pagerbti ruošiamas pobūvis Waterbury, Conn., š. m. birželio mėn. 20 d. — šeštadienį nuo 6 val. p. p.

Į pagerbimo pobūvį kviečiami p. S. Venclauskienės giminės, artimieji, pažįstamieji ir kiti, kurie norėtų drauge su šia seniausią Waterburio tremtinę paviešėti.

Norintiems pobūvyje dalyvauti pobūviui ruošti komisija pasiųs specialius kvietimus.

Užsirašyti prašoma iš anksto ir galimai greičiau tremtinių draugijos adresu (P. O. Box 64, Waterbury, Conn.) arba tiesiog pas komisijos prezidento narius (A. Malakauskas, A. Gylėnė, E. Vaitkevičius, A. Paskevicius ir V. Liaukus).

Tuo pačiu draugijos adresu gali būti siunčiami sveikinimai ir kt.

Pobūviui ruošti komisija

Jonas Dagys

Jonas Dagys

Jonas Dagys

Jonas Dagys

Jonas Dagys

Jonas Dagys

Jonas Dagys

Jonas Dagys

skambino keletą savo naujų kūrinių. Birželio susirinkimas įvyks šio mėn. 28 d. 5 val. po pietų ponų Misių bute. Diskusiją pranešimą padarys mokyto. Šeštokiečiai, kuri kalbės apie Amerikos mokyklas. Šiuo metu ji lanko City College, norėdama įsigyti Master's laipsnį.

* Bendras visų trijų Pabaltijo Tautų birželio įvykių paminėjimas įvyks birželio 13 d. Patriotic salėje. Kalbą pasakė latvis Dr. T. Fetter, gi meninę dalį atliko visų trijų tautybių menininkai. Lietuviams atstovavo socialistė Florence Korsak ir St. Šimkaus vardo vyrų choras. Praėjusiais metais paminėjimą vedė lietuviai, šiais metais — latviai, kitais metais vadovaus estai.

L. A.

PIKNIKAS BROCKTONE

Tėvų dienoj, sekmadienį, birželio 21 d., Liet. Radio Korp. pirmam piknikui, Brockton Fair Grounds, Brocktone, bus įdomi programa. Bus renkami — ai-piškas lietuvis tėvas ir duklė, angliškai sakant, Father and Daughter Contest.

Soks virš 100 tautiškų šokių šokėjų, vadovaujant Onai Ivaškienei. Gros Al Stevens orkestras, bus laimėjimai ir įžangos dovanos.

Bostono Miesto Mayoras, John B. Hynes, kuris yra pakviestas dalyvauti šiame didžiuliam išvažiavime, skiria puikią dovaną tėvo ir dukters varžybų laimėtojams. Teisėjais bus žinomi lietuviai profesionalai, biznierių ir veikėjai.

Lietuvių Radio Korp., kurios yra pirmoji ir seniausia lietuviška programa Naujojo Anglijoje, per savo vedėjas Steponą ir Valentiną Minkus, kviečia visus, iš toli arti, dalyvauti šiame smagiam metiniam išvažiavime.

PRANEŠIMAS ESPERANTININKAMS

Šiaurės Amerikos Esperantininkų lyga E. L. N. A. 1953 metų liepos mėn. 2-5 dienomis šaukia kongresą.

Kongresas vyks 4 dienas Madison mieste, Wisconsin valstijoje, sostinėje. Kongreso mokesčiai 3 doleriai — prašomas siųsti ir tų bendraminčių, kurie ir negalės kongrese patys dalyvauti, bet moraliai ir materialiai parems šį darbą.

Lietuvių esperantininkai, norintieji nors ir dieną kitą praleisti gražiam, keturių ežerų apsuptame universitetai niam mieste (arba tik pareikšti solidarumą) gali registruotis pasiunčiant kongreso mokesčių šiuo adresu: Mr. Glenn P. Turner, Chairman Local Congress, Committee, Middleton, Wisconsin, U.S.A. Laukiama svečių iš Kanados ir Meksikos.

Ta pačia proga pranešu esperantininkams įdomius adresus: 1) Esperanto League for North America, 3801 18th Ave., Brooklyn 18, N. Y. ir 2) "Heroldo de Esperanto" atstovas U.S.A. Mr. D. E. Parrish, 328 West 46th Street, Los Angeles 37, California.

Šis pranešimas daromas asmenine iniciatyva.

Jonas Dagys

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raka-kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkalnavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

YOUNG'S AMERICAN & CHINESE RESTAURANT

Cantonese Family Dinners
Chinese Food To Take Out

OPEN DAILY 11:30 AM TO 1:00 AM SAT. TO 4:00 AM

2172 WARRENSVILLE CENTER

FA 1-9676

GREETINGS and BEST WISHES

FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES

AMALGAMATED ASS'N. OF ST. & E. RY.

740 SUPERIOR AVENUE, W.

Harry Lang — Secretary

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

COTTON CLUB BEVERAGES

SAVE CAPS FOR EAGLE STAMPS

HE 1-8030

Our Sincere Greetings and Best Wishes
For a Pleasant Holiday

CUDNIK FUNERAL HOME

1155 EAST 79th STREET

UT 1-1591

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

JOHN L. MIHELICH

Attorney

And Member of Civil Service Commission

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 WEST 25th STREET

SH 1-5811

Cleveland ir APYLINKĖSE

PAMINETI BIRŽELIO TRĖMIMAI

Clevelande birželio trėmimų minėjimas tęsiasi dvi dienas. Praėjusį šeštadienį buvo iškilnės šv. Jono Katedroje ir specialioji radijo programa amerikiečiams. Sekmadienį apie 1000 clevelandiečių susirinko minėjimui į Lietuvų Darželį. Gaila, kad nebuvo garsiakalbių ir iškilnės girdėjo tik nedidelis skaičius susirinkusiųjų. Koncertinė minėjimų daly pasirodė pianistas A. Kuprevičius ir Čiurlionio ansamblis.

RADIJAS PAMINĖJO TRĖMIMUS

Per penktadienio pusvalandį Lietuvos Radijo Klubas taip pat paminėjo trėmimų metines. Minėjimo per radiją programą pradėjo ALB Clevelando apylinkės pirmininkas St. Barzdukas. Ta proga buvo suminėti bolševikmečių kankinti bei kalinti lietuviai, kurie šiuo metu gyvena Clevelande.

Tą patį vakarą, 6 val. 30 min. WSRs radijo stotis perdavė amerikiečiams klausytojams pasikalbėjimą su Radijo klubo pirmininku J. Stempužiu apie 1941 m. birželio įvykius Lietuvoje.

VAIKŲ GELIŲ SVENTĖ ATSUKIAMA

Pranešama, kad Balfo 55 sk. prašant, vaikų gelių šventė, kuri buvo numatyta birželio 21 d. 3 val., atšaukiama.

KULTURININKŲ SUSIRINKIMAS

Birželio 23 d. 7 val. Čiurlioniečių patalpoje kviečiamas Lietuvos Bendruomenės švietimo ir Kultūros Tarybos narių ir apskritai visų Clevelando švietimo bei kultūros darbininkų susirinkimas. Darbų tvarkoje — kultūrinio darbo ir jo organizavimo klausimai. Laukiama gausaus atsilankymo. Atskirų pranešimų nebus.

SOCIALINIO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Globos, šalpos ir apskritai socialiniams klausimams apsitarti birželio 25 d. 7 val. Čiurlioniečių patalpoje šaukiamas Lietuvos Bendruomenės socialinio skyriaus susirinkimas. Susirinkime bus renkama ir pastovi šio skyriaus vadovybė.

TAUTINĖS SĄJUNGOS PIKNIKAS

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas Jonų, Petrių ir Povilų piknikas įvyks birželio mėn. 28 d. gražioje pikniko rengti vietoje — 25000 Euclid Ave. Geras privažiavimas, daug vietos. Esant ir blogesniam orui — gera salė.

Visi rezervuokite laiką tą dieną praleisti įdomiam piknikui.

SEKMINGAI BAIGĖ MOKSLUS
Regina-Rimgailė Jonaitytė šiais metais, birželio 7 d., baigė Clevelando College ir gavo diplomą. Ji studijavo Western Reserve University laidos šiais metais laimingai baigė Clevelando College kalbas ir biznio dalykus.

Tai pirmoji tremtinė lietuvių, kuri iš 900 Western Reserve University laidos šiais metais laimingai baigė Clevelando College.

Studijas baigė per dvejus su puse metų.

Regina-R. Jonaitytė aktyviai dirba su akademikėmis skautėmis.

Savo specialybėje jau gavo ir darbą.

Į WASHINGTONĄ

Visi Čiurlioniečiai ir su Čiurlioniečiais vyksta į Washingtoną autobusais išvyksta penktadienį, birželio 19 d. 7:30 val. vakaro nuo šv. Jurgio bažnyčios.

SKAUTŲ RĖMĖJŲ PADEKA

Liet. Skautų Tėvų ir Rėmėjų valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, darbu, daiktinėmis dovanomis ir pinigineis aukomis užtikrinusiems Tautinių Rūbų vakaro pasisekimą. Iš vakaro gauta \$482.39 grynų pelno, kuris paskirtas mūsų skautų veiklai paremti.

GRAZIAI ATSTOVAUJA LIETUVĄ

Danutė Jurgutavičiūtė, lankydamą Patrick Henry mokyklą, atkreipė mokytojų dėmesį į lietuvių tautinius rūbus ir šokių. Mokyklai švenčiant Ohio valst. 150 metų sukaktį, buvo paminėta Lietuva ir pabaigto, Danutė vadovaujant, pasoktas "Kalvelis". Šventėje dalyvavo apie du tūkstančiai žiūrovų.

VESTUVĖS

Birželio 13 d. Antano Garmaus ir Veronikos Sajauskaitės vestuvinės apeigos įvyko Naujosios parapijos bažnyčioje. Leono Kazėno ir Bronės Petruškevičiūtės vestuvinės apeigos įvyko šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

A. ir V. Garmai povestuvinėn kelionėn išvyko į Niagara Falls.

VIESNIA IS FLORIDOS

Julė Styles, iš Miami, Fla., nenorėjo apleisti Lietuvį Sąsąkrydžio Washington, ir per Chicago ir Clevelandą, aplinkiniais keliais, pasiryžo tame lietuvių suvažiavime dalyvauti. Ji, "Aukštinės Žvaigždės" motinų organizacijos narė (kurių sūnūs žuvo karo metu) iš Miami buvo išrinkta delegatė metiniam suvažiavimui Chicagoje. Jos sūnus, leitenantas lakūnas, žuvo lektuvo nelaimėje antro pasaulinio karo metu.

Atlikus reikalus Chicagoje, ji atvyko į Clevelandą pas Karpius pavišėti. Aplankė Salasevičius ir kitus savo pažįstamus, ir kartu su Karpiais išvyksta į Washingtoną.

Pas Karpius taip pat viešėjo p. Karpienės pusseserės dukterė savo vyru iš Somersville, Botsono. Jos motina taip pat gyvena Floridoje.

PARDUODAMI NAMAI

East 81 St., netoli Superior, 10 kambarių namas. Didelis sklypas. Dvieju augstų sandėliai užpakaly. Geras amatininkui dirbtuvei.

East 94, netoli Superior, 8 kambarių vienos šeimos, naujas gaso šildymas. Kaina \$10.800.

East 117, netoli St. Clair, didelis, vienos šeimos. Gaso šildymas. Dvį garažai. Kaina \$10.500.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto, patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvės, šikimys, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS
Europinių žurnalų ir filmų žvaigždžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

VISIEMS ĮDOMUS, NUOTAIKINGAS

PIKNIKAS

Įvyksta birželio mėn. 28 d. Pradžia 2 val. p. p.

25000 EUCLID AVE. — GERIAUSIOJ GEGUŽINĖMS
VIETOJ

Įdomi komiško sporto programa

GERAS SVEICARŲ ORKESTRAS. ĮVAIRIUS BUFETAS.

DAUG KITŲ MALONUMŲ.

VISI CLEVELANDIEČIAI MIELAI LAUKIAM I SU

SAVO ARTIMAISIAIS.

ĮEJIMAS 50 C. JAUNUOLIAMS IKI 15 M. NEMOKAMAI.

Rengia Tautinė Sąjunga

ADV. VINCAS PUGHER

sekingai baigė du kursus Test and Measurements, psichologijos skyriuje. Dar liko vienas kursas, kurį mano užbaigti atostogų metu.

Nors ir įsigilinęs į naujus mokslus, bet nemanoma skirtis su advokatura, kurią praktikuoja jau 30 metų.

DVIEJŲ ŠEIMŲ NAMAS PARDUODA SAVININKAS

5 ir 5 kambariai. Trečiam augšte 1 kambarys. Geras pirmyns lietuviams. Apžiūrėti 676 East 91 St. Šaukti telefonu: BL 2-7010

LIETUVIAI DAŽYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai.

Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245

DĖMESIO LIETUVIAI!

Jeigu jums namuose ko pri-trūksta — atminkite lietuvišką krautuvę — 6113 St. Clair gatvėje. Ten rasite televizijos aparatų pradant nuo \$176.95; puikių garinių ir elektrinių virtuvinių 94.95; siuvamų ir skalbiamųjų mašinų; šaldytuvų; oro vėsinimo aparatų; įvairiausių baldų: miegamųjų, valgomojo kambario; virtuvės stalų ir kėdžių ir t.t.

Viską gausite jums prieinama kaina. Skambinkit HE 1-8602 arba užsikite į 6113 St. Clair Ave. Duodame ilgą išsimokėjimui įnešus labai mažą sumą. Duodame ir dideles nuolaidas.

Krautuvė atdara kiekvieną darbo dieną nuo 9 val. iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 1:30 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais klausykite lietuviškos radijo programos nuo 3 iki 3:15 val. iš stoties WJMO, banga 1540.

Pirkit pas savus

Amžinai nerūdijančio plieno virimo puodus dabar galima užsisakyti ir išsimokėti. Mažas komplektas 4 dol. didelis 8 dol. mėnesiui. Be nuosimėjų.

VYTAUTAS PAŠAKARNIS
Cleveland Lustre Craft Co.

1219 East 61

Tel. EN 1-7770

Nemokamas demonstravimas.

Priimami užsakymai.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS

sezono uždarymo iškilmingas aktas įvyks birželio 28 d. (sekmadienį) 11 val. 30 min. Lietuvos salėje.

NAUJAS RĖMĖJAS

Iš 142 rėmėjų būrelis Clevelande išstojo Jonas Barniškis. Jo vieton mielai įsijungė inž. Malcanas. Džiugu, kad pasidariusi spraga tuoju buvo užpildyta savanoriškai kito rėmėjo.

Būrelio vardu A. Jonaitis

ATLIEKA NAMŲ REMONTO DARBUS

Visais reikalais kreiptis:
J. Margevičius;
7720 Melrose Ave.,
Tel. RA 1-1136

REIKALINGAS BUTAS

Trijų asmenų (suaugusių) latvių šeimai skubiai reikalingas 4-5 kambarių butas. Pranešti telef. GL 1-2204 kasdien po 6 val. vakaro.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

Pakviesk mūsų fotografą į jūsų vestuves!

Mes padarysim jūsų vestuvių fotografijas gražiai, sumaniai, profesionališkai — kaip tik jūs norite.

EAST 79th STUDIO

1197 East 79 St.

HE 1-3535 EX 1-6716

PARDUODAMAS GERAS NAMAS

Plytų ir čerpių. Holy Cross ir Our Lady of Perpetual Help parapijos. Netoli nuo Villa Angela ir St. Joseph augštesniosios mokyklos. Prie Glenville ligoninės, prie gero susisiekimo.

Pirmam augšte didelis svečių kambarys, židiny, veranda, valgomasis, virtuvė, prausykla ir kt.

Antram augšte trys puikiai įrengti miegamieji, vonia.

Trečiam augšte didelis miegamasis, vonia.

Geras rūšys, gaso šildymas, 2 garažai. Privačios paplūdimio teisės. Šaukite:

KE 1-3855 (26)

JIEŠKO BUTO

Nedideliai šeimai reikia 3 kambarių buto. Pranešti: 1561 East 41 St., telef. EN 1-5303

REIKALINGAS BUTAS

Dvieju asmenų šeimai reikalingas butas, be baldų. Abudu dirba.

EX 1-1651 (26)

PAVASARIS!

Pavasaris yra naujų sumanymų ir veikimo laikas. Pavasarį kyla noras pirkti, statyti, taisyti arba pagerinti namus.

Tiems visiems reikalams Lietuvos Banke galima gauti paskolą lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Lietuvių Bankas per ilgą eilę metų turi didelę patirtimą ir Jums geriausiai gali padėti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ
su **MONCRIEF** VISU METU
Itaisymu
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudose-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmą mėnesį. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HENDERSON 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Mažos pastabos didžio žygio proga

Lietuvių žygis Washingtono yra sveikintinas visais atžvilgiais. Išties, Lietuvos valstybės įkūrimo sukaktis yra svarbesnė už daugelį kitų minimų sukaktių. Džiugu, kad ji bus tinkamai ir svariai Amerikoje paminėta.

As čia tenorėčiau priminti porą mums opių dalykų, iškelting šios sukakties proga (o ši proga tam yra aukštinė!).

1. Lietuva šio krašto mokyklų vadovėliuose bei kituose leidiniuose minima dažniausia gana objektyviai ir mums draugiškai, tačiau, pasakyčiau, per šykščiai ir, deja, beveik visad netiksliai. Štai prieš mane mokyklos skirta knyga: Building our World, 1948 m. leidinis (Ch. Scribner's Sons), kurių autorių kūrinyje. Apie visas tris Baltijos valstybes tik tiek tepasakyta: "These countries were once a part of Russia, but after World War I they became independent republics. We do not have space enough in this book to tell much about them, but they are important. Many good American citizens have come from these lands".

Atseit, pagalvos skaitytojas, jei jau sykį Baltijai yra buvęs Rusijos dalis, tai gal natūralu, kad ir dabar vel "grįžo" prie Rusijos...

Apie Suomiją jau yra daugiau. O apie Lenkiją — pusantro puslapio, pažymint, kad šioji istorijos bėgyje yra buvusi didelė valstybė. Jei jau minėti istorijos laikus, tai čia reikėtų priminti, kad Lietuva, teritorijos atžvilgiu, yra buvusi žymiai didesnė už Lenkiją, davusi Lenkijai ir valdovus, o unija ir vėliau sekusi Rusijos okupacija Lietuvos žemių Lenkijai niekad neperleido (išskyrant porą ruožų, unijos akte nurodytų, Ukrainoje). Taigi, Lenkija tik Versalio sutarties tebuvo padaryta didesnės teritorijos valstybė, didesnė negu bet kada ji yra buvusi. Deja, Lietuva — neproporcingai sumažinta... Taigi, minint istorinius laikus, reikalingas didesnis tikslumas, kurio dažnai trūksta Amerikos knygoje, žinoma, ne dėl blogos valios, o dėl nežinojimo. Mūsų uždavins ir būtų tuos davinčius patikslinti.

2. Sukakties proga vertėtų plačiau nurodyti nors kelis žymiujų Amerikos lietuvių vardus. Pirmiausia, tai būtų šie keturi Amerikai pasitarnavę lietuviai.

Dr. Karolis Kurčius (Kurtius) 1653 m. (taigi šimt 300 metų sukaktis) apsigyveno New Yorke, kur teikęs me-

VL. ADOMAVIČIUS

dicinos pagalbą ir dėstęs lotynų kalbą. Neteko girdėti, kad olandai, anuomet sudarę New Yorko didesnę gyventojų dalį, jį savintys; turbūt jie turėjo pakankamai savų garsių vyrų...

Skulptorius Baranauškas (Brenner). Šį savinasi vokiečiai, matyti, dėl suvoktintos pavardės... Die Neue Zeitung 1946 m. tarpe žymių vokiečių, pasitarnavusių Amerikai (kaip Ch. Steinmetz ir kt.) mini ir Brenner, vieno cento monetos kūrėjo pavarde, o tai ir yra lietuvis Baranauškas.

Lietuvos generolai Tadas Kosciūška ir Pulasakis. Šiūdu savinasi lenkai. Taip pat to įtakoje daugumoje JAV vadovėlių bei knygų (kaip ir augščiau minėtoje) parašyta, kad jiedu gimę Lenkijoje, ar atvykę iš Lenkijos. Laimė, Kosciūškos testamente, jo paties yra parašyta "gimiau Lietuvo-

je"... Reikalinga aiškiai nurodyti jų gimimo vietas (Kosciūškos — Naugarduko srityje), kurios, jų gimimo metu, kaip ir anksčiau, buvo Lietuvos Kunikštijos teritorijoje, o valdymo mieste plotai buvo, kaip ir tada — Kosciūškos ir Pulaskio laikais, kaip ir dabar — rusų... Iš anų laikų yra išlikę tikslūs žemėlapiai su vietovardžių bei sienų pažymėjimais. Kaip sakoma, unija su Lenkija tų sienų nebuvo panaikinusi. Vėseni sienų kaitaliojimai bei laikina lenkų (kaip ir rusų) okupacija čia reikšmės neturi.

Tad, 1. Pabrėžtinas Lietuvos valstybės tęstinumas per 700 metų, nurodant, kad iki šimtmetinės Rusijos okupacijos ji yra buvusi didžioji Europos valstybė.

2. Nurodytina, kad keli didieji, JAV nusipelnę vyrai, kaip augščiau paminėti keturi, buvo lietuvių kilmės. Lietuvoje gimę ir iš ten atvykę Amerikon.

Prof. P. Jakubėno paskutine kelione (Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Kai prieš su viršum du mėnesius, aplanke kun. prof. dr. Povilą Jakubėną, rašėme apie jį savo įspūdžius, nemanėme, kad tai bus ir jo nekrologas. Deja, taip visgi atsitiko. Tą pačią dieną, kai Berne gavome "Dirvos" numerį su savo rašiniu apie profesorį, rengėmės vykti į jo laidotuves...

Prof. Jakubėnas mirė Glarus ligoninėje gegužės mėn. 30 d. Vėlionis visą paskutinį laiką išbuvo Weeseno prieglaudoje, kur savaime jautėsi neblogini. Į Glarus jis buvo nuvežtas dėl to, kad ligoninėje buvo palankesnės sąlygos, kai kuriems jo negalavimams pašalinti, kas per kelias dienas ir pavyko. Buvo tikėtasi, kad jis netrukus vėl galės grįžti į Weesoną, bet visai staigiai ir netikėtai jį ištiko širdies embolija, nuo kurios mirė. Atsiskyrė su šiuo pasauliu, eidamas 83-čius savo amžiaus metus.

Laidotuvės įvyko birželio 2 d. Bažnytinės apeigas atliko evangelikų-reformatų kunigas G. Breit iš Ciuricho, pats gimęs ir augęs Krime. Po pamaldų atsisveikinimo žodį tarė Dr. A. Gerutis, kalbėjęs Šveicarijos

Lietuvių Bendruomenės, VLIKO, Vykdamosios Tarybos ir Mažosios Lietuvos Tarybos vardu. Po to kalbėjo kun. P. Barnelis, specialiai į laidotuves atvykęs iš Frankfurto ties Mainu. Kunigas atsisveikino vėlionies artimųjų, Evangelikų Reformatų Sinodo tremtyje ir savo vardu, nes jis kaip prof. Jakubėno mokinių jam ypač buvo artimas. Laidotuvėse dalyvavo visi prieglaudos įnamiai su vedėja panele E. Frauenfelder priešakyje. Be to, evangelikų labdaros organizacija, išlaikanti prieglaudą, buvo atstovaujama tremtinių skryniaus vedėjos panelės von Selve.

Ant kapo buvo padėta daug vainikų ir gėlių, tarp jų VLIKO ir Vykdamosios Tarybos, Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės ir kt. Nebeišvysdęs savo gimtojo krašto, nors jis to labiausiai troško, šveicarų žemėje surado amžiną atilį dar vienas mūsų tautietis, mirties užkluptas ištrėmė.

A. G.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAMŲ ISTORIJA

Vasario 16 d. gimnazijai nupirktus rūmus, 1852 m. pastatė už 295.000 markių Frankfurto bankininkas, baronas Rothschildas. Tačiau jis pats niekuomet juose negyveno. 1886 m. Rothschildui mirus, jo dukte, baronesė Laura Therese Rothschild, kartu su dideliu tėvo palikimu, paveldėjo ir Rennhofs pilį. Vėliau, 1889 m., ji šią nuosavybę pardavė už 313.000 markių Loewensteino princui Alfredo žmonai.

1917 m. vasario 23 d. Rennhofs pilį nupirko Freiherr Cornelius Wilhelm Heyl. Tų pačių metų rudenį pilyje apsigyveno baronas Maximilian Freiherr

Lietuvių mokslininkų darbai

Mūsų mokslininkai, priklausę Lituanistikos Institutui (281 Olmstead Rd., Riverside, Ill.), nors kiti ir labai nepalankiomis sąlygomis, nenori mesti savo mokslinio darbo. Daugelis jų jau turi paruošę po vieną ar net kelis didesnius ar mažesnius

veikalus, liečiančius mūsų lietuviškąją kultūrą.

Trumpumo dėliai čia suminiu bent dalies tų mūsų mokslininkų lituanistų kai kurie darbai:

J. Balys,

1. Lithuanian Narrative Folksongs (Lietuvių liaudies pasakojamosios dainos),
2. Amerikos lietuvių dainos (tekstai ir melodijos),
3. Lietuvių mitologinės sakmės.

M. Biržiška,

1. Karaliaučiaus universiteto prof. L. Rėzos akademiniai raštai,
2. Studentiniai Maskvos ir Vilniaus atsiminimai.

Vacl. Biržiška,

1. Aleksandrynas (lietuvių rašytojų biobibliografija nuo seniausių laikų),
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija.

L. Dambriūnas, Lietuvių kalbos veiksmoždžių aspektai.

M. Gimbutienė,

1. Lithuanian Crosses (Lietuvių kryžiai),
2. Priešistoriniai Lietuvos papuošalai.

Z. Ivinskis, Merkeli Giedraitis, arba Lietuva dviejų amžių sąvartoje.

P. Jonikas, Pavardės lietuvių studentų, XV-XVIII a. studijavusių V. Europos universitetuose.

A. Kučas, Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje istorija.

V. Maciūnas, Pennsylvanijos universiteto lituanistinių veikalų katalogas.

J. Matusas, Lietuvos civilizacijos istorija iki XVI amžiaus (straipsnių rinkinys).

K. Pakštas, Historical Lithu-

anian Geography (Istorinė Lietuvos geografija).

J. Puzinas, Vilniaus pilys.

A. Salys, Lithuanian Word Geography (Lietuvių kalbos žodžių geografija).

A. Šapoka, Vilniaus miesto istorija.

V. Trumpa, Rusijos ekspansija į Baltijos jūrą.

A. Vaičiulaitis, Apie lietuvių rašytojus (straipsnių rinkinys). Beveik visi minėtieji veikalai yra visai baigti ir paruošti

spaudai; ir lietuviškai parašytieji paprastai turi angliškas santraukas. Tų darbų skaičius dar žymiai padidės, kai į Lituanistikos Institutą statuto numatyta tvarka bus pakviesta, darėli mūsų mokslininkų bei specialistų.

Leisti lituanistiniais darbais, kurie instituto mokslinės tarybos bus nuspręsti leisti, reikės nemaža lėšų, kurių telkimo tik pradžia tepadėta daryti. Instituto lėšos sudaromos iš atskirų asmenų ar organizacijų bei kitų junginių įnašų (po 5, 10, 25 dolerius metams ir 100, 500 bei 1.000 visam laikui), teikiančių jiems atitinkamus Lituanistikos Instituto nario vardus.

Kai kurie instituto veikalai gali pasirodyti ir pagal įnašinių rinkinių norą, atsiradus tokių mecenatų, kurių vienas ar keli suširdę pasiūlytų finansuoti kurį instituto pripažintą leistinu veikalą, tuo būdu atsiskleisdami lietuviškosios kultūros istorijoje savo ryškųjį neužmirštamą nuopelną puslapi lietuvių tautai.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

M Ū S Ų
V E I K L A

Paaikškėjo, kad Mažąją Lietuvą VLIKe atstovaus Erdmonas Simonaitis. Jo antriniu bus M. Gelžinis.

V. Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas iš amerikiečių įstajų išsiryšino dokumentų patešimą Europoje būti dar vienerius metus.

VLIKO ir V. Tarybos pirmininkų kadencija pasibaigia šių metų pabaigoje. 1954 m. sausio mėn. pradžioje, pagal dabar veikiančią nutarimą, turės panaikinti savo mandatą.

Amerikos lietuvis A. Vaivada, keletą metų Europoje įėjęs svarbias pareigas ir artimai bendradarbiaujęs su VLIKu, pabaigoje birželio, su šeima, grįžta į JAV.

ČEKOSLOVAKIJOS APIPLĖSIMAS

Čekoslovakijoje įvyko visuotinis gyventojų apiplėšimas valiutos reformos būdu. Išleistas naujos kronos. Mažai keičiantis už 5 senas kronas duoda viena, bet kas turi senų kronų daugiau, tas gauna 1 naują tik už 50 senų. Algos naujomis kronomis mažesnės penkis kartus, t. y., sumažintos 80%, bet kainos sumažintos tik 31%. Valstybės paskolų lėšos (o paskolos faktiškai buvo priverstinės) paskelbti neturį vertės. Darbininkams atvandalizmai šalia 48 darbo valandų savaitėje neatlyginami, nors jų "valstybės interesai" reikalaujama, nenustatant ribos, kiek kada kas atvandalizmui privalo dirbti.

Ateik į
mūsų pusę —

mes turime GASO
šiukšlių dėžę!

kiemas gražiai atrodo

— be jokio kampo, kuriame būtų nešvari, blogo kvapo dėžė šiukšlėms. Jūs galite sodinti gėles, pastatyti kėdes — net pastatyti lauko krosnį — vietoj kur dabar pilna musių, bakterijų ir palaidų šunų. Pamatyk, kaip malonų gyvenimą gali padaryti automatiška gaso šiukšlių dėžė šią vasarą — ir visus metus!

jis patogus viduj

— kai jūs galite išmesti šiukšles, liekanas, viską kas tik dega... be išėjimo į kiemą net ir blogiausiam ore. Gaso šiukšlių dėžės veikimas yra švarus, tylus ir saugus. Ir taip ekonomiškas, kad kainuoja centus. Planuok įsigyti automatišką gaso degintoją šį sezoną — greitai!

Virš 30.000 šeimų East Ohio apylinkėse dabar naudojasi patogiu gaso degintuvu.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Vienas iš anglų ekspedicijos dalyvių į Everesto kalną — E. P. Hillary, naujazelandietis, pasiekęs 29,003 pėdų augštį.

